THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A.

SATURDAY, MARCH 9, 1968

LATVIJA AMERIKĀ

20. N-RS. SESTDIENA, 1968. GADA 9. MARTS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Nāk divas reizes nedēļā — treŝdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8, Ont., Canada; tālr. 465—7902.
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121.
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Kanadas DV saime kļūs nama īpašniece

LIETIŠĶAS PĀRRUNAS UN MĒRĶTIECĪGI LĒMUMI KANADAS DV NODAĻU DELEGĀTU SAPULCĒ 2. un 3. MARTĀ TORONTO

„Šī delegātu sapulce iezīmējās ar raitu un mērķtiecīgu darbu, veltītu galvenokārt nākotnes nodomu iztirzāšanai un lēmumu pieņemšanai," Kanadas DV nodaļu 18. delegātu sapulces nobeigumā, divu dienu intensīvu darbu raksturojot, teica zemes valdes pr-dis E. Krūka. Par to pateicība pienākas visiem delegātiem, viesiem un darbiniekiem, no kuŗiem daudzi bija mērojuši tālu ceļu, lai draudzīgā saimē gūtu pārskatu par visas Kanadas DV organizācijas darbu un rosinātu to tālāk savās nodaļās. Nedalītu pateicību izteica arī DV Toronto nodaļas vanadžu kopai, kuŗa pr-ces R. Zamlovskas vadībā netaupīja pūļu, lai sapulces dalībnieki īsajos starpbrīžos stiprinātu enerģiju gan pie pusdienu galda, gan kafijas tases un cepumiem. Arī delegāti atvadoties izteica prieku un apmierinātību par sapulces draudzīgo noskaņojumu un raito norisi.

Jau delegātu sapulces tiešā darba sākumā pēc dažiem papildziņojumiem un īsām pārrunām vienbalsīgi pieņēma Kanadas DV zemes valdes, visu nodaļu un vanadžu kopu darbības ziņojumus, kuŗi bija iepriekš sagatavoti rakstveidā un piesūtīti nodaļu delegātiem. Goda tiesas ziņojumu delegātu sapulcei sniedza prdis P. Rudzītis, norādot, ka aizvaditajā darbības gadā nieviena sūdzība nav iesniegta. Bez viņa goda tiesā vēl darbojās R. Alksnis un A. Liepiņš.

Revīzijas komisijas ziņojumā, kuŗu nolasīja sekretārs V. Muktš, atzīts, ka zemes valdes un atsevišķo nozaŗu darbība bijusi rosīga un darbs veikts saskaņā ar iepriekšējās delegātu sapulces lēmumiem un ierosinājumiem. Priekšzīmīgā un labi pārskatāmā kārtībā atrasta arī kase, grāmatvedība un attaisnojošie dokumenti. Materiālā ziņā aizvadītais darbības gads bijis ļoti sekmīgs. Kasē naudā ir 471,87 dol., bet noguldījumos bankās, dažādos kontus ieskaitot, 12.694,95 dol. Bez tam atsevišķajā Kanadas vanadžu valdes kasē ir 2374,34 dol. Par sekmīgo darbu, pūlēm un organizācijas mērķu sekmēšanu revīzijas komisija aicināja visiem darbiniekiem izteikt pateicību.

Sapulce vienprātīgi pieņēma arī DV centrālās valdes viceprieksšēža un ASV DV zemes valdes priekšsēža V. Haznera izstrādāto Kanadas DV vēstījumu, kas jau publicēts mūsu laikrasta iepriekšējā numurā. Šo vēstījumu atzinīgi novērtēja arī Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons, lūdzot 10 kopiju nosūtīšanai Latvijas diplomātiskajām pārstāvniecībām.

Organizācijas jekšējā dzīvē viens no svarīgākajiem lēmumiem bija pašreizējo DV Toronto nodaļas namu pārvērst par visas Kanadas DV namu pēc akciju sabiedrības principa. R. Brītāla, J. Gailiša un E. Krūkas izstrādātais projekts paredz, ka nama kapitāls būs 100.000 dol., kas sastādīsies no zemes valdes, nodaļu, atsevišķu biedru un labvēļu iemaksām —akcijām 100 dol. apmērā. Šādas iemaksas varēs izdarīt vienīgi caur nodaļām un zemes valdi. Balss tiesības būs nodaļām un zemes valdei proporcionāli izpirkto akciju skaitam. Šie noteikumi, kuŗus apstiprināja delegātu sapulce, gan vēl pieņemami arī DV Toronto nodaļas valdei.

Vispārējā nacionālajā darbā nozīmīgs bija lēmums šogad, sekojot LNAK aicinājumam, noorganizēt kopīgo 14. jūnija līdzekļu vākšanas akciju, tā apstiprinot jau pieņemto Kanadas DV zemes valdes lēmumu. Kā jau zināms, sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atceri pie LNAK nodibināts īpašs Latvijas jubilejas fonds, kuŗš līdzekļu vākšanu jau uzsācis visas Kanadas mērogā. Pēc vispusīgām pārrunām sapulce atzina, ka divas plašāka mēroga līdzekļu vākšanas akcijas vienā gadā nav vēlamas un traucētu arī labi ievirzīto sadarbību ar LNAK. Pretkomūnistiskais darbs tomēr arī šogad prasīs ievērojamus līdzekļus, tādēļ DV zemes valde jau ievadījusi t. s. vienas darba stundas algas ziedojumu akciju, kuŗa domāta vienīgi DV organizācijas biedriem un tiešajiem labvēļiem. Kā saimniecisku pasākumu izplatīs arī pretkomūnistiskas aploksnes, visus iegūtos līdzekļus galvenokārt paredzot ārējās informācijas darbam.

Sēdes slēgtajā daļā, kuŗa ilga divas stundas, pārrunāja jautājumus, kas saistās ar DV apgādu, tā izdoto laikrakstu „Latvija Amerikā" un DV centrālās valdes izdoto DV mēnešrakstu. Pārrunas ievadīja apgāda vadītāja A. Ancāna un revīzijas komisijas sekretāra V. Mukta ziņojumi, no kuŗiem izrietēja, ka pasākumi uzrāda augošu tendenci. Spiestuve iekārtota plašākās un ērtākās telpās jaunajā DV namā, uzlabota arī iekārta, iegādājoties vairākas jaunas ierīces. Par apgāda saimniecisko vadītāju pilnu darba laiku kopš februāŗa vidus strādā Vitolds Kārkliņš. Jau pērnā gada delegātu sapulcē bija nolemts ievākt informāciju par apgāda eventuālu pārveidošanu akciju sabiedrībā. Par šo jautājumu vispusīgu ziņojumu sniedza E. Robežgruntnieks un V. Tuklers. Pēc debatēm sapulce vienojās, ka dibināma īpaša akciju sabiedrība ar 100.000 dol. kapitālu iespiedumdarbu veikšanai, atdalot pašreizējo spiestuvi no pārējiem apgāda pasākumiem, bet laikraksts „Latvija Amerikā" inkorporējams. Tuvāku noteikumu izstrādāšanai un vajadzīgo priekšdarbu veikšanai izraudzīja īpašu komisiju, kuŗā ievēlēja V. Tukleru, E. Robežgruntnieku, J. Gailīti, R. Kadiķi un V. Kārkliņu.

Plašākās pārrunās delegāti pakavējās arī pie Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumu organizēšanas un norises, ko galvenokārt vada LNAK. Gandrīz visās lokālajās rīcības komitejās darbojas arī DV nodaļu pārstāvji, bet atsevišķās vietās, kuŗās mazāks latviešu skaits, visu nākšies kārtot DV nodaļām. Sapulce atzina, ka visos gadījumos, šogad atzīmējot Latvijas dibināšanas 50. gadskārtu, galvenais uzsvars liekams tieši uz vietējās kanadiešu un cittautiešu sabiedrības informēšanu.

Bez grozījumiem sapulce pieņēma zemes valdes ierosināto operātīvo budžetu 3050 dol. apmērā, pilnvarojot valdi vajadzības gadījumos atsevišķos budžeta posteņus arī pārkārtot.

Pārrunas skāra arī vispārējo jaunatnes darbu, DV organizācijas 25 gadu jubilejas sarīkojumus un vairākus citus jautājumus, par kuŗiem informēsim atsevišķos rakstos.

Delegātu sapulces telpā bija iekārtots arī ārējās informācijas stends ar laikrakstu izgriezumiem, demonstrāciju fotouzņēmumiem, informātiviem materiāliem un cita veida pretkomūnistiskās darbības attēliem.

R. N.

KANADAS DAUGAVAS VANAGU PULCĒŠANĀS TORONTO

Augšā: Kanadas DV nodaļu un jaunatnes organizāciju karogi svinīgajā Lielajā jundā Sv. Jāņa baznīcā. — Apakšā: Kanadas DV zemes valdes priekšsēdis E. Krūka atklāj nodaļu delegātu sapulci un vanadžu salidojumu; no kreisās — Kanadas valdes sekretārs K. Bencons, Toronto latviešu kreditsabiedrības pārstāvis K. Boriss, LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra, Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons, ASV DV valdes priekšsēdis V. Hazners, Kanadas DV valdes priekšsēdis E. Krūka, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne, ASV vanadžu priekšniece V. Freija un DV apvienības Ņujorkā priekšnieks J. Lācis. Foto: J. Ligers

„Dziļi nožēlojams notikums"

RIKSDAGA CITĒ ZVIEDRIJAS DAUGAVAS VANAGU IZDOTO OSVALDA FREIVALDA GRĀMATU PAR BALTIEŠU KARAVĪRU IZDOŠANU

Zviedrijas ministru prezidents Erlanders 22. februārī riksdagā atbildēja uz pilsoniskās apvienības deputāta B. Rubina iesniegto interpelāciju, kuŗā bija prasīta slepenības atcelšana un baltās grāmatas izdošana 1945. gadā internēto baltiešu karavīru izdošanas lietā. Ministru prezidents īsos vārdos prasību noraidīja: ar karaļa lēmumu izdošanas lieta ir slepena uz 50 gadiem un līdzīgi pieprasījumi jau agrāk ir vairākkārt noraidīti. Viņš neredzot ie mesla grozīt šo lēmumu.

Ar ministru prezidenta atbildi deputāts Rubins tomēr neapmierinājās un garākā runā vēlreiz motivēja savu pieprasījumu, cita vidū norādot uz Zviedrijas Daugavas Vanagu izdoto O. Freivalda grāmatu „De internerade balternas tragedi i Sverige ar 1945./46". Vairākkārt to citējot, viņš teica:

„Lasot traģiskās izdošanas aprakstus, rodas sajūta, ka atrodies kādā vācu koncentrācijas nometnē. Ja pat tikai viens vienīgs epizods šai baltiešu izdotajā baltā grāmatā ir pareizs, tad tā būtu kauna lieta, ja valdība nerūpētos par oficiālās zviedru baltās grāmatas publicēšanu. Mums atklāti un godīgi jāmēģina paskaidrot, kādēļ zviedru valdība ir tā rīkojusies. Mēs nedrīkstam aizmirst, ka pēc daudzu atzinuma Zviedrija, izdodama internētos, ir pārkāpusi Hāgas konvenciju. Vairums no šiem izdotajiem dabūja šausmīgās ciešanās iet pretim lēnai nāvei. Vienīgi gūstekņu nometnes un kapi Sibirijā var stāstīt par viņu ciešanām pēc tam, kad bija izraidīti no zemes, kuŗā meklēja patvērumu."

Uz to Erlanders atbildēja: „Nav domstarpību par to, ka šis notikums ir dziļi nožēlojams." Tālāk ministru prezidents atkārtoja vispārējos vilcienos jau zināmo. „Pēc pārrunām valdība nāca pie atzinuma, ka varētu būt nelaimīgi līktenīgas sekas, ja tūlīt īsi pēc kaŗa lauztu panākto vienošanos" (ar krieviem par izdošanu).

Debatēs piedalījās vēl divi konservātīvo partijas deputāti — M. Verners (Malme) un Blenda Ljungberga (Upsala). Pirmais norādīja, ka, salīdzinot ar baltiešiem, tagad amerikāņu dezertieŗus uzņem kā karaļus. Valdības klusēšana baltiešu izdošanas lietā vairo tikai aizdomas. B. Ljungberga jautāja, kad notikusi šķirošana dezertieŗos un bēgļos ar aziltiesībām.

Erlanders atbildēja, ka tā laika sociāldemokratiskā valdība katru gadījumu pārbaudījusi. Uz to atkal deputāts Rubins iebilda, ka ministru prezidents atceroties nepareizi, jo tā laika ārlietu ministrs Undēns apliecinājis, ka individuāla pārbaude esot neiespējama. Rubins vēl jautāja, vai tai laikā padomju cietumos nebija ieslodzīti zviedri, kuŗus krievi izmantoja baltiešu izspiešanai, un vai viens no tiem nebija Rolfs Vallenbergs?

Uz to ministru prezidents īsi atbildēja, ka viņam nav zināms, ka būtu notikusi kaut kāda veida izspiešana.

—s

☆ Austrālijā 9 pilsētās pastāv 13 latviešu tautas deju kopas ar vairāk par 300 dejotājiem. Pērnajā gadā šīs kopas reprezentējušās ar latviešu tautas dejām vairāk nekā 100 sarīkojumos.

Dr. Ansis Karps

Baltiešu skolēnu iepazīšanās

Vai nākotnē Baltijas tautu liktenis būs vienāds? Ir vairāki apsvērumi, kas liek domāt, ka Latvija ir Pad. savienības visvairāk iekārotais objekts, kuŗu tā grib un gribēs paturēt par katru cenu. Vai šādas izredzes neuzliek mums pienākumu visvairāk rūpēties par apvienotu Baltijas tēlpu? Ja Latvija ir okupēta, tad mūsu ziemeļu un dienvidu kaimiņi ir izolēti un iespējamais spēku kamols pie Baltijas jūras izārdīts. Tādēļ mums kopā celties un kopā grimt! Bet mēs taču neesam orientālie fatālisti, kas nedara nekā, bet gaida politisko mesiju, kas visu izkārtos mūsu labā. Šai Baltijas valstu jubilejas gadā mums visas domas jāvirza uz nākotni un arī jārīkojas, pie tam enerģiski.

Lai panāktu kādu tautu ciešāku sadarbību, ja to prasa acīm redzamas intereses, tad vispirms jāpazīst tie, ar kuŗiem jāsadarbojas. Ir veltīgi runāt ar veco paaudzi, prasot, lai dzīvē daudz cietušie un apkārt svaidītie cilvēki vēl kaut ko darītu šai virzienā. Vērts runāt ir vienīgi ar mūsu skolotājiem, kuŗi — kā katrā tautā — vienmēr bijuši labo domu un ideālu paudēji. Savā laikā vāciešu teica: „Vāciju apvienoja 19. gadsimta tautskolotāji, nevis politiķi." Jaunu ceļu staigāšana tādēļ jāsāk no skolas sola, un tā ir jaunības priekšrocība.

Ir pavisam nepieciešams, lai mūsu skolotāji sāktu enerģiski rīkoties un jau skolās iepazīstinātu savus audzēkņus ar īgauņiem un lietuviešiem ne tikai teorētiski, bet izlietojot vislabāko uzskatāmības metodi — rīkojot baltiešu skolu audzēkņu satikšanos vienu vai divas reizes gadā. Vislabāk to darīt svētku dienās, kad katrs parāda sevi no labākās puses. Ko bērns redz, to viņš neaizmirst un par to domā. Redzamā un dzirdamā būtu daudz: tērpi, simboli, dejas, dziesmas un valodas skaņas. Sarunas valodas grūtību nebūs nekādu, jo visi apmeklē vietējās patvēruma zēmes skolas.

Otrkārt, tas ir veids, kā palīdzēt skolēniem apzināties savu īpatību (modes vārds tagad ir identitāte) salīdzinājumā ar citām tautām. Tas sevišķi svarīgi nacionālās apziņas izkopšanā, jo bez tās tautai nav nekādu nākotnes izredžu, nav cerību, ka jaunā paaudze paliks pie savas tautas, dzīvojot svešumā. Maza tauta var pastāvēt tikai ar lielu nacionālismu.

Ko darīt? Kādam taču ir jāsāk. Mūsu skolotājiem jāuzņemas iniciatīva, vispirms meklējot sapazīšanos ar kaimiņu tautu skolotājiem un kopīgās pārrunās noskaidrojot iespējas. Ja kādā vietā būs labi paraugi, tie ātri izplatīsies uz citurieni, un mūsu laikraksti palīdzēs šo lietu popularizēt.

Katra skola rīko dažādus priekšnesumu vakarus ar pašu skolēnu uzvedumiem. Kādēļ tos neparādīt arī kaimiņiem? Cita sagatavošanās nemaz nav vajadzīga. Tas ieviestu arī sacensības garu un interesantu divertismentu skolas darbā. Varētu sagatavot arī kādus pārsteiguma uzvedumus kaimiņiem un nodziedāt viņu dziesmas. Skolotāji atrastu veidus bērnu vispārējiem ciemošanās priekiem. Šādā veidā tieši skolotāji kļūtu tie celmlauži, kas darbojas, īpašu ideju spārnoti, Latvijas nākotnei.

Nav iespējams nekā apvienot, ja nav apvienojamo, ja nav cilvēku, kas gatavi uz to. Kā lai šāda vēlēšanās rodas jaunajā paaudzē, ja tā nav audzināta šai virzienā? Kādēļ mūsu skolu vadības nevarētu sasaukt baltiešu skolotāju vai skolu vadītāju konferences minēto jautājumu apspriešanai? Draugi skolotāji un kollēgas, pieminiet prof. P. Valdena vārdus, kuŗus viņš teica saviem klausītājiem: „Jūsu centieni lai sniedzas uz tālēm!"

AMERIKĀŅI PIE KESANAS PĀRGĀJUŠI OFENSIVĀ

ASV militāro spēku vadība Vietnamā pārliecināta, ka kauja par Kesanu un citiem stratēģiski svarīgiem punktiem diendvidos no demilitarizētās joslas beigsies ar komūnistu sakāvi. Amerikāņi attīstījuši ofensīvu pret četrām ziemeļvietnamiešu divīzijām, kuŗās kopskaitā ir 6000 — 7000 vīru, ieskaitot vietkongus. Ziemeļvietnamieši spējīgi uzbrukt tikai lietus periodā, kad amerikāņu gaisa operācijas traucētas. Līdz šī perioda beigām atlicis vairs tikai viens mēnesis, kuŗā ziemeļvietnamiešiem jāuzsāk sava ofensīva, ja nevēlas palikt uz klaja lauka un labos laika apstākļos aiziet bojā masīvos amerikāņu gaisa uzlidojumos. Pirms lietus perioda beigām paredz vēl trīs komūnistu uzbrukumus, kuŗi vērsīsies pret Kesanu, Hue un Kvangu.

———

● Austrālijā pēkšņi uznācis nepieredzēts karstuma vilnis. Nedēļas nogalē ar trieku karstumā mirušas 11 personas, bet tūkstoši karstuma piemeklēto griezušies pie ārsta pēc palīdzības. Temperātūra sasniegusi 106 F. gradus ēnā.

ASV DV valdes priekšsēdis V. Hazners (pa labi) pirms Lielās jundas, kuŗa Sv. Jāņa baznīcā Toronto notika Kanadas DV delegātu sapulces un vanadžu salidojuma ietvaros, sakārto līdzatvesto DV organizācijas tradiciju karogu — Latviešu leģiona 32. pulka kaujas karogu, kuŗu jundā nesa V. Tuklers (pa kreisi). Foto: J. Ligers

VECO ĻAUŽU PROBLĒMAS

IGAUŅU AKADĒMIĶA PĒTĪJUMS PAR ETNISKO GRUPU VECAJIEM ĻAUDĪM

I

Visi atceršies latviešu tautas pasaku par tēvu, kam bijuši trīs dēli. Kā visās pasakās divi dēli bija gudri, bet trešais ideālists, ko senos laikos dērēja par muļķīti ar labu sirdi. Tēvs ar dēliem dzīvoja un strādāja, kamēr kļuva vecs un neko prātīgu paveikt un nopelnīt vairs nevarēja. Tad gudrie dēli sarunāja un iesēdināja veco tēvu ragutiņās, aizveda uz mežu un tur pameta. Tēvs, mežā, droši vien, būtu nosalis vai badā nomiris, ja jaunākajam dēlam nebūtu iesāpējusies sirds. Tas pārveda tēvu uz pirtiņu, kur to kopa un gādāja par mazvecu riecienu. Vecais tēvs pirtiņā laimīgi nodzīvoja vēl pulka gadu, kamēr kādu dienu viņam pakaļ atnāca dievīņš un aizveda uz savām mājām, kur nav neviena cietsirdīga cilvēka un kur mīlestība staro pretim tāpat kā no jaunākā dēla sirsniņas.

Laiki ir mainījušies, bet šī pasaka atkārtojas arī mūsdienās. Kamēr vēl spēks kaulos, tēvs strādā, skolo bērnus, sitas vai nost bērnu dēļ, bet tad pienāk neizbēgamais vecums. Vecākie dēli apspriežas un sāk meklēt ragutiņas. Tās nekur neatraduši, tie iesēdina tēvu 1948. gada automašīnā un ved uz — veco ļaužu mītni.

Ne jau vienmēr tā tiešām notiek, jo, paldies Dievam, latviešu tēvu daudzi dēli vēl atceras vecajā pasaulē tēloto muļķīša ričību, tādēļ patur veco tēvu vai māti savā mājā, kuru tēvs savā laikā, grūti strādādams, palīdzējis celt. Varbūt viņi apzinās, ka svešos ļaudīs, svešo mēli nezinot, kaut vai no zelta celtā veco ļaužu mītnē tēvam sirds vientulībā drīz vien lūzīs. Gudrie dēli ļan arī mūsdienās tēvam mēģina iestāstīt, cik laba dzīve būs svešos ļaudīs. Tēvam tomēr acīs asaras, kaut labi zina, ka, viņam nomirstot, bērni leiks latviešu avīzē sēru sludinājumu un, varbūt, atnāks pat uz bērēm.

Daudziem tēviem un mātēm dēli paklīduši pasaulē, daudziem dēļu velns nomocījis, daudziem dēli nokauti, cīnoties kara laukā ar to pašu velnu. Šiem tēviem, kad vecums ar savu nespēku pienācis, grībot negribot mūža pēdējās dienas jāpavada svešu ļaužu mežā — veco ļaužu mītnē.

Par veco ļaužu aprūpi, par galīgākām, ar milestību pašu iekārtotām īpašām mītnēm esam daudz runājuši, bet visai maz vēl darījuši. Mums vienmēr gadījies kaut kas svarīgāks, un tā latviešu tēviem un mātēm savas veco ļaužu mītnes vēl arvien nav. Patiesības labā gan jāpiemetina, ka būtu aplami apgalvot, ka neesam nekā darījuši: esam taču daudz sprieduši, pētījuši un ievērojamu summu naudas savākuši. Kā mums trūkst, tā ir apziņa, ka šis jautājums neatliekami un ātri atrisināms. Šis raksts nav domāts labo cilvēku un organizāciju darba nonievāšanai, kas jau sākušās rīkoties šo visai nozīmīgo mūsu sabiedriskās dzīves jautājumu. Tādēļ lai pateicība, goddevība visiem, kas jau pūlējušies. Nešaubīsimies, ka šie pūliņi arī vainagosies drīzā jautājuma atrisināšanā.

Visai sentimentālais ievads bija nepieciešams, lai raksta turpmākajā daļā pakavētos pie temata par veco ļaužu mītnēm, apskatot, ko citi šai lietā darījuši, un no tā spriest, ko mēs varētu darīt.

Toronto žīdiem ir četras veco ļaužu mītnes. Tāda ir arī ukraiņiem. Tas pamudina domāt, kāpēc nevarētu būt arī latviešiem vai vismaz baltiešiem, ja latviešu mītne vien izrādītos nereāla. No žīdiem daudz varētu mācīties, bet šoreiz paskatīsimies, ko veco ļaužu lietā darījuši mūsu kaimiņi igauņi.

Igauņu akadēmiķis Roberts Krēms (R. Kreem) savam diplomdarbam Otavas universitātē bija izvēlējies tematu „Etniskogrupu veco ļaužu problēmas". Protams, viņa galvenā interese bija koncentrēta uz igauņu grupu. Savus pētījumus R. Krēms veicis ciešā sadarbībā ar Kanadas igauņu centrālo organizāciju un draudzēm. Šo pētījumu rezultātā igauņi stājušies pie veco ļaužu jautājuma atrisināšanas ar darbiem.

Iemetīsim mazu skatienu igauņu sabiedrībā, kāda tā šobrīd ir Torontō, jo gluži līdzīga aina parādītos, ja vērīgāk ieskatītos Toronto latviešu saimē.

Igauņu skaits Toronto ir apmēram tikpat liels kā latviešiem — nedaudz pāri 6000. Četras igauņu luterāņu draudzes apvieno 6350 locekļu, 500 igauņu pieder pie pareizticīgo draudzes, bet ap 600 sadalījušies citās piecās protestantu draudzēs. Lielākās igauņu apmetnes ir pilsētas austrumu un ziemeļu rajonā, bet izteikti cieša apmešanās vienā pilsētas daļā nav konstatējams. Saimnieciskajā ziņā igauņiem neklājas slikti. Visu Toronto igauņu kopīgās materiālās vērtības vērtējamas uz apm. 20 milj. dolaru. Igauņiem pieder vairāk nekā 1000 nekustamu īpašumu, kuriem vēl jāpievieno ap 500 vasaras mītņu. Vairāk nekā 1500 igauņiem ir savas automašīnas. Jau 1961. gadā igauņiem bija 250 patstāvīgu saimniecisku pasākumu — fabrikas, darbnīcas, veikali, būvuzņēmumi, ārstu prakses, advokātu firmas u. c. Jāpiemin vēl ap 100 igauņu lauksaimniecību. Toronto universitātē studē 156 igauņi.

Toronto igauņu sabiedrībai nav bijis jānodarbojas ar pārāk lielām sociālām vai sabiedriskām problēmām. Problēmu vidū, kas pelna ievērību, jāatzīmē prāvais nervu slimnieku skaits. So slimību pamatā var būt smagi pagātnes pārdzīvojumi, bet arī pārpūlēšanās darbā, cenšoties īsā laikā nodrošināt saimniecisku labklājību. Sarunās ar igauņu garīdzniekiem noskaidrojies, ka šķirto laulību skaits ir ļoti mazs. Kara apstākļos izšķirto ģimeņu dēļ daudziem bijušas grūtības uzsākt jaunu tiesisku ģimenes dzīvi. Tā izskaidrojamas 7 t. s. civillaulības. Nelabojams alkoholisms sagādājis smagas problēmas 3 ģimenēs. 62 igauņi meklējuši psichiatrisko palīdzību. Jaukto laulību skaits ar katru gadu aug. Tā Sv. Pēteŗa draudzē jau 1958. gadā no visām laulībām 13% bijušas jauktas. Pieredze rāda, ka vairums jaukto laulību nav laimīgas.

Tāpat kā latviešiem, arī igauņu sabiedriskā dzīve Toronto ir rosīga. Tā koncentrējas dažādās organizācijās un draudzēs. Atzīmējams, ka igauņu kredītsabiedrībai ir vairāk nekā 2500 biedru un noguldījumi sasnieguši 3 milj. dolaru.

Igauņu centrālās organizācijas pie veco ļaužu mītnes ierīkošanas stājās jau 1962. gadā. Pirms nepieciešamā īpašuma iegādes R. Krēms veica pētījumus par igauņu grupas veco ļaužu problēmām, izdarot cita vidū arī aptauju starp visiem 87. Pēteŗa draudzes locekļiem, kas pārsniegušī 60 gadu vecumu. Draudzei ir 4160 locekļi, draudzes sastāvs atspoguļo pusi no visas Toronto igauņu saimes. Uz izsūtītajām 333 aptaujas lapām R. Krēms saņēma 135 atbildes. Starp citu, atbildētāju vidū bija arī kāds igauņu draudzes locekļis, kas sevi uzskata par latvieti. R. Krēms ir pārliecināts, ka, piesūtot aptauju saņēmējiem atkārtotu atgādinājumu un tuvāk paskaidrojot tās nozīmīgumu, saņemto atbilžu skaits būtu bijis daudz lielāks, bet arī ar 40% pietiek, lai gūtu raksturīgus secinājumus pētījamās problēmās.

A. K.

LATVIJA

20. N-RS. SESTDIENA, 1968. GADA 9. MARTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinķelis, 502 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietasdz. — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 466—[illegible]

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis 1705 Victoria Park Ave., Apt. 207, Scarborough, Ont.; tālr. 759—3078;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4228.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Stērste, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19

Redakcijai tiešības *manuskriptus* pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus nezuglātē, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja *pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs).* Ar autora vārdu vai iniciāļiem *parakstītajos raksta izteiktās domas* ir raksttāja personīgs *ieskats un ne katrā gadījumā atbilst* arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Studējošajiem maksa: studējošajiem dalā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

Atspēko padomju propagandas radītos mītus

Brīvās pasaules presē reizēm gadījies Funk & Wagnall apgādā izmākuso Eižena Laiona (Eugene Lyons) grāmatu „Worker's paradise lost", kuŗā autors, viens no „Readers Digest" redaktoriem, ar faktiem, liecībām un vēsu analizi atspēko plaši izplatītos maldīgos ieskatus par Pad. savienību un komūnismu vispār.

Laions savā laikā darbojies par United Press korespondentu Maskavā un nemitīgi vācis datus par dzīvi Pad. savienībā. Savas grāmatas 378 lappusēs viņš izmeklina 21 populāru ieskatu par komūnisma paradīzi, apzīmēdams šos ieskatus par mītiem. To vidū ir „bezšķiru sabiedrības", „antiimperiālistu un antikolonistu", „pasaules miera cīnītāja" un daudzas citas „leģendas" par komūnistisko imperiju, kuŗas tik biežī dzirdzinājuši Ziemeļamerikas intelektuāļi, ka kļuvuši akli un kurli pret patiesību un īstenību.

E. Laions grāmatu „Worker's paradise lost" raksturīgi tieši šiem intelektuāļiem — ASV studentiem un profesoriem, kas šķietami par Pad. savienības iekārtu „zina" tik daudz, ka viņu „zināšanas" veido īstu ilgšķiņu meliu audumu, kam ar reālitāti vispār nav sakara. Daudzas mums jau zināmas lietas izgaismojis ar pierādījumiem un datiem. E. Laions parāda arī padomju saimniecības sabrukumu kopš komūnisma režīma sākuma, vēršoties pret mītu, ka Krievija pirms revolūcijas it kā bijusi politisks, saimniecisks, kultūrāls un sociāls „ruksnesis". Par ASV sabiedrībā izdaudzinātajām caru laika politiskajām vajāšanām viņš raksta: „Attiecība starp veco (cara) un padomju terroru ir apmēram tāda pati kā starp sejas pūtīti un vēzi."

Par vienu no bēdīgākajiem traipiem ASV prostaļinistiskajā politikā Būzvelts un Trūmens laikā autors uzskata mītu, ka otrā pasaules karā krievi cīnījušies, lai aizstāvētu komūnisma režīmu. Viņš norāda, ka Pad. savienības tautas komūnisma iekārtu nīda tik ļoti, ka miljoniem padevās Hitlera armijai, cerēdamas uz atbrīvošanos, kas Hitlera tuvredzīgās politikas dēļ, protams, izvērtās tālākā verdzībā. Laions arī nepiemirst atgādināt amerikāņu brunoto spēku noziedzīgo kļūdu, ar uzliktiem durkļiem dzenot simtiem tūkstošu bēgļu no komūnisma atpakaļ Staļina varā drošā verdzībā, mocībās un nāvē.

Visnotiekāk Laions apkaro populāro mītu par režīma mīkstināšanos Pad. savienībā pēc Staļina nāves. Viņš parāda, ka kopš tā laika režīms kļuris pat stingrāks, vairāk noziegumu soda ar nāvi, pastiprināta ļaužu šķiršanās pūsoņu privātdzīvē un reliģiju vajāšanas, slēgtas vairāk baznīcas, izplēsušās rezgu darba nometnes. Nekas pašos pamatos nav pārmainījies: ne slepenā policija, ne skolu, preses u.c. iestāžu kontrole.

Grāmatas pēdējā nodaļā autors norāda uz 45 milj. „cīvilajā karā" Staļina politikas izraisītajā badā, koncentrācijas nometnēs un „krīšanas akcijās" nogalinātajiem, neskaitot abos pasaules karos krituŗos un komūnistu apspiestajās zemēs noslepkavoto miljonus. Visam pieskaitot domu, runas un pulošanās nebrīvību, mazāko vērtību izmicināšanu un starptautisko līgumu pārkāpumus, E. Laions atzīst, ka padomju komūnisms ir lielākā politiskā neveiksme pasaules vēsturē.

Grāmata ļoti ieteicama skolu un universitāšu bibliotēkām.

— ns

Latvieši trimdas kaleidoskopā

☆ Dānijas reprezentācijas izstādei Nantē, Francijā, dāņu kultūras ministrija un mākslinieku apvienība izraudzījušas arī latviešu mākslinieces Lidijas Dombrovskas-Larsenas darbus. Izstādi no Nantes pārceļs uz Parīzi. Skiet, ka Larsena Dānijā gūst arvien lielāku popularitāti, jo arī dāņu skolotāju apvienība aicinājusi viņu ar 20 darbiem piedalīties ceļojošā izstādē skolās, bet rudenī mākslinieces patstāvīga izstāde paredzēta Kopenhāgenā.

★ „Teach yourself Latvian" autorei, baltu filoloģei Terēzei Budiņai-Lazdiņai 1. martā apritēja 60. mūža gads. Gaviniece dzimusi Rīgā, bet beigusi ģimnaziju Jelgavā. 1928. gadā viņa turpat sāka skolotājas gaitas, kas turpinājās Liepājā. 1939. gadā T. Budiņa-Lazdiņa beidza Latvijas universitāti. Skolotājas darbu viņa atsāka arī trimdā — Fišhačas nometnē, pēc tam Korbijā, Anglijā, un pašlaik Londonā, mācot jaunās valodas politechnikumā. T. Budiņa-Lazdiņa vada Daugavas vanagu fonda grāmatnīcu. Viņas otra latviešu valodas mācības grāmata vāciski rumāžiem nule iznākusi.

☆ Februārī Ziemeļvācijas televīzijas raidījumā „Aizmirstie emigranti" rādīta trīs Baltijas tautu dzīve Vācijā. Par latviešu darbību šai raidījumā liecināja laikraksta „Latvija" redakcijas darbinieku uzņēmumi, grāmatnīcas skati, laikraksta un Eiropas 2. latviešu dziesmu svētku plakāta attēli. Slēsvigas-Holšteinas apgabala LCK pārstāvja J. Daģa kabineta, Neištates latviešu bibliotēkas un sestdienas skolas skati mācību laikā.

☆ Viduseiropas brīvās zīņu aģentūras februāŗa izdevumā ievietots Džona Fildinga raksts Baltijas valstu neatkarības 50 gadu atcerei. Autors koncentrēti apskata Baltijas valstu tapšanu, veidošanos neatkarības laikā, okupācijas un pašreizējo dzīvi tajās, pabeidzot rakstu ar norādījumu, ka baltiešiem apņēmušies atgūt neatkarību un savā cīņā pamatoti gaida visu brīvo tautu atbalstu. Šis izdevums pieslēdzis visiem parlamenta locekļiem presei un politiskām organizācijām Anglijā.

REIŅA BIRZGAĻA PAREĢOJUMI 1968. GADĀ (11)

Ziemeļkorejā slepenās sarunas leilgs. Linda: „Puisīt, lūdzu, lūdzu, atdod man mantiņu!"

ARNOLDS APSE

Nezināmais cilvēks

STĀSTS

(2. turpinājums)

Motori ierūcās. Kolonna brauca man gaŗām. Lapas mašīnai labajā pusē durvis bija vaļā. Tiešām asprātīgs šoferis! Lai es varētu ielēkt, viņam mašīnu nevajadzēja apturēt. Ceļš bija labs, un mašīnas jonoja ar pilnu jaudu. Bija jau gaiss. Pa labi ņirbēja laukumainais purvs, pa kreisi skrēja pretim tālruņa stabi bez stieplēm.

Netālu no tilta kolonna strauji apstājās. Dzirdēju, ka no mašīnas uz mašīnu sauc manu vārdu, tātad — kaut kas nebija kārtībā. Skrēju uz kolonnas sākumu pie seržanta Grāvja, un jau skrējienā sapratu, kas notiek. Meža malā stāvēja drūms, nekustīgs karavīru bars. Tikai retajam bija ieroči. Viņu bārdainās sejas bija ir kā sasingušas, klusēdami viņi skatījās uz mums. Seržants Grāvis pa atvērtām mašīnas durvīm skatījās uz stāvētājiem un arī klusēja. Viņa acīs bija redzams pārsteigums un neziņa.

— Ko te gaidāt? — jautāju viņam mežmalā.

Brīdi bija klusums, tad kāds atkliedza:

— Vakaru!

— Nu, vakars ir jau tagad! — cits griezīgi iesmējās.

— Kur ir krievi?

— Groskidē. Baznīcas torni ir ložmetējs. Kādus piecdesmit metrus no tilta, uzkalnā aiz šosejas stāv tanks. Šeit viņi mūs nepedz, bet tilts ir redzams kā no uzkalna, tā no baznīcas torņa. Vakars, vecīt! Tiltam pāri netiek, purvs izskatās baigs un no Groskides redzams kā uz plaukstas.

— Cik ilgi krievi ir šeit?

— Kādas trīs stundas.

— Groskidē bija mūsu bataljons. Vai kāds zina, kas ar to notiecis?

— Uz Krummenzē šosejas deg divi tanki. Varbūt, ka jūsu bataljons tos sašāva. Bet to taču tu, vecīt, saproti, ka tagad tava bataljona Groskidē vairs nav.

— No kādas vienības jūs esat? Un kā galu galā šeit atkļuvāt?

— Te ir veči no visādām kaujas grupām. Salasījāmies un nācām šurp pa Krummenzē šoseju. Ka Groskidē jau krievi, to nemaz nezinājām. Kad no baznīcas sāka šaut, bridām pār pļavu un nācām ceur mežu. Bet te nu ir vakars. Un arī jums ir vakars, ar visām mašīnām.

— Vai te, mežā, krievus nemanījāt?

— Nē.

— Ko nu darīsim? — jautāja seržants Grāvis.

Nav ko gudrot. Jātriecas pāri tiltam, projām uz Neištetīnu.

— Bet tie taču saka, ka aiz tilta stāv tanks!

— Vienalga. Cita ceļa nav. Lai mašīnas brauc ar lielām atstarpēm. Ja kādu sašauj, lai viņi lec nākamajā. Un tos mežmalas vecus ņemsim līdz.

— Labi! Citādi viņi te stāvēs un gaidīs, kamēr krievi nāks ar svēto vakarēdienu... Kāpiet mašīnās! — seržants sauca stāvētājiem, — bet tikai lielajās, un katrā ne vairāk kā desmit. Vietu pietiks visiem.

Mežmalā kāds sāka skaļi lamāties:

— Traks tēvainis! Vai tu, dullais, domā — tie tur nedzirdēja, ka te brauca un apstājās vesela auto kolonna? Kā tu tiksi pāri tiltam, gaŗām tankam? Sāc tik kustēties, tad redzēsi velnu!

Seržants Grāvis skatījās pulkstenī:

— Pēc vienas minūtes mēs brauksim. Kas grib, lai brauc līdz, kam bailes, lai paliek!

Mašīnās ielēca tikai kādi pieci, seši. Pārējie nekustējās. Viņi necerēja, ka mēs tiksim pāri tiltam. Gribēju vēl kaut ko mēģināt. Negribēju iedomāties, nemaz nespēju iedomāties, ka šie vīri stāvēs, kamēr nāks krievi un viņus tepat mežmalā nosaus. Nevarēs taču noslēpt, ka viņi ir latvieši.

— Beidziet reiz tēlot nopērtus bērnus! Krievi šaus uz mašīnām, tas ir skaidrs. Pa to laiku jūs jau varat būt tālu purvā. Tās nav bezgalīgs. Jūs tiksit ārā vai nu uz Neištetīnu, vai uz Bērvaldes šoseju.

Skrēju gar kolonnu uz Lapas auto un katram šoferim uzsaucu, lai brauc tikai tad, kad iepriekšējā mašīna ir jau aiz tilta. Lapa darbojās gar motoru, tad skaļi aizsita vāku un sēdās pie stūres. Motors dobji rūca. Mēs stāvējām šosejas likumā, un no šejienes varēja redzēt tiltu, aiz tā Neištetīnas šoseju, tai pa kreisi kailu pakalnu. Tā virsotnē bija tanks.

— To es ieraudzīju, tiklīdz apstājāmies. — Lapa salti nosmējās.

— Baznīcas torni esot ložmetējs.

— Tad būs brauciens ar mūziku.

Šajā brīdī kolonnas pirmā mašīna joņoja pār tiltu. No tanka lielgabala izšāvās uguns strūkla. Mašīna aizjoņoja pa Neištetīnas šoseju un paruda likumā aiz uzkalna. Tad otra mašīna. Trešā. Ceturtā... Ap tiltu lēkāja un virpuļoja melnas strūklas — purva dūkstis. Gaidījām mūsu kārtu skrējienam pār tiltu. Lapa uz pāris acumirkļiem apturēja mašīnu pret to vietu, kur bija stāvējis drūmo vīru bars. Tagad tur stāvēja tikai daži. Paskatījos pa labi un ieraudzīju pārējos: tie brida pār purvu, vairāki bija jau tālu. No Groskides purva bridējus varēja redzēt, bet likās, ka viņus neapšauda.

Nu bija mūsu kārta. Motors ierūcās, un mašīna uzlēca uz tilta. Vienā mirklī redzēju daudz: tiltam malas vairs nebija, grīdā rēgojās šķautnaini caurumi, pāris metru no mašīnas priekšgala tajā ietriecās blīvs ložu kūlis, pakalnā stāvēja liels pelēks tanks, tālāk pa kreisi lēcošās saules gaismā vizēja baznīcas tornis. Dzirdēju spalgu sitienu, it kā ar kalēja veseri pa laktu, — tas bija tanka lielgabals. Neredzēju, kur mīna eksplodēja, bet kāda šķemba ietriecās šosejas vidū un ar griezīgu kaucienu atkal uzlēca stāvus gaisā. Sašautu mašīnu nebija.

Mēs bijām pāri tiltam. Ar strauju rāvienu Lapa pagrieza stūri, mašīna nolēca no šosejas un, pa grumbuļainu taku lēkādama, joņoja uz purvu. Gribēju kliegt: Trakais, kurp tu brauc! Nepaguvu, jo motors pēkšņi apstājās. Sviedos sēdekli pa kreisi, uz ciema un šosejas pusi. Mēs bijām purva malā, aiz kokiem un krūmiem apaugušā paugura. Taka šeit nebeidzās, bet gar paugura pakāji liecās atpakaļ uz šoseju. Šeit mūs nevarēja redzēt, arī no baznīcas torņa ne. Tanks vairs nešāva, arī ložmetējs ne. Paskatījos pa labi. Likās, ka purvs ir pilns ar lieliem, ērmīgiem zirnekļiem. Tie bija mežmalas vīri. Starp ciņiem, pāri dūkstīm viņi kūņojās arvien tālāk.

Lapa izlēca no mašīnas, atrāva motora vāku un, it kā zinādams, ka gribu viņu lamāt, steidzīgi murmināja:

— Vai nedzirdēji, ka motors visu laiku sprausloja? Es viņu pazīstu. Ja būtu braucis tālāk pa šoseju, mēs būtu palikuši stāvam pie tanka, tieši stobra galā... Nolādētais kara beigu draņķis! Skistītaras degviela! Tīri kaut vai ik uz kilometru, viss tūlīt atkal apķep un piekvēp. Kā gaļas žāvētavā.

(Turpinājums sekos)

Andris Vītoliņš

Jānis Mediņš - p

Šķirstu vecu 1966. gada kabatas kalendāru. Ceturtdien, 3. martā, ierakstīts: 18.30 mājās pie Jāņa Mediņa. Viņam bija izdevies no okupētās Latvijas izvest sava klavierkoncerta partitūru. Gribēju to aizņemties, lai nokopētu. Bet kalendārs piezīmju pilns — skolēni, latviešu koŗu mēģinājumi Stokholmā un Upsalā, latviešu papildskola, gaŗa virkne liturģiskās un solo ērģeļu spēles uzdevumu — pēc pusotra mēneša jābeidz Stokholmas mūzikas augstskolas ērģelnieku klase. Pa tālruni tādēļ norunājām, ka apciemošu Mediņu pāris nedēļu vēlāk, kad būšu kaut cik atguvis „tautiskās druvas" dēļ smagi aizkavējušās mācības. Viņš man cita vidū pastāstīja, ka Latvijā uzrakstījis virkni jaunu dziesmu un pie izdevības tās parādīšot. — Kad vēlāk tās dabūju, nācās atzīt, ka Mediņš, tās rakstot uz speciāli zīmēta nošu papīra rakstāmgalda lieluma ar pāris centimetru atstatumu starp linijām, īpaši piekomandētam mūzikim-sekretāram palīdzot, bija jau kā garīgi, tā fiziski sabrucis. Pabāla, konvencionāla mūzika. Vienīgi drošā kompozicijas tehnika liecināja, ka autors vēl nesen laimīgos brīžos bijis liels meistars.

Otrā rītā tālruņa vēsts — Mediņš miris.

Smagu ciešanu pilns Mediņa dzīves vakars. Zūdošā redze liedza komponēt, kaut tas bija viņa dzīves mērķis un jēga. Nereti piedēgīgie, mājās pārnākot, atrada viņu bezpalīdzībā gulam uz grīdas — bija paklupis un vairs nejaudāja piecelties.

Pie pilnas bļodas draugu netrūkst. Rīgā Mediņam tie mudžēt mudžēja, it īpaši, kad viņš mēdza maksāt par tēriņiem kafejnīcās vai restorānos; tāpat trimdā jubileju gadījumos, kad bija ceribas savus vārdus redzēt apsveicēju, runātāju un taml. atreferējumos presē. Bet kad personiskos labumus vairs nevarēja gūt, „draugi" jo drīz pazuda. Pastaiņaja Mediņa okupētās Latvijas apciemojuma (ardievas no dzīves un no darba biedriem) sogiem gribu atbildēt Kristus vārdiem: Kas ir bez vainas, lai met pirmo akmeni.

Noklausījos Rīgas radiofona interviju ar Jāni Mediņu. Pēc kāda aculiecinieka ziņām tā ieskaņota kādā Mediņam par godu rīkotā rautā. Bez jebkāda brīdinājuma piepeši „uzpeldējis" veiklais Liepa ar ieskaņotāju un savlem „mulķu ķeršanas" jautājumiem. Kaut Liepa strādājis svizdams, Mediņš „neuzķērās". Cik zinu, tamlidzīgus paņēmienus lietoja arī bijušais Stkokholmas „atašejs" Zakenfelds un, drošī vien, viņa tagadējais pēctecis, „slap-

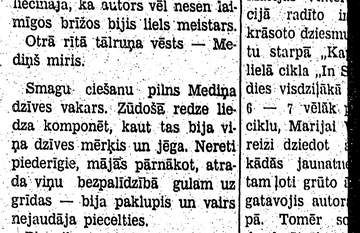

(101. turpinājums)

— Vienreizējs? Izsmiekls! Ja es viņa ned viņš ir vienā darbā neturētos. Vienreizējs! . Monika! — Ilga otrpus ielas ieraudzīja Mon Rudīti gaidām autobusu. — Sveiki, Vincen jāparunājas ar Moniku. Jūs zināt: veca dra nerūs . . .

Viņa pamāja Griezem ar roku un devā ielai. Grieze vilies noraudzijās Ilgai pakaļ bija cerējis kādu stundu pavadīt kopā; vin kās, ka naudas aizdošana tam piešķira zi tiesības.

— Kā iet jaunajam pārim? — Ilga, lāga sveicinājusies jautāja.

— Labi, — Moniku Ilgas nepacietīgais jums pārsteidza.

— Lielā mīla, ko? Beidzot jaunkundze d ko gribēja?

— Lielā mīla, laikam, bijusi abiem, tikai to negribēja atzīt. Bet kas nezina Bruni!

— Jā? — Ilgas balss kļuva asāka. — Bet p neša bija jāšķiŗas, kaut arī salaulāties vaj jau otrā nedēļā.

— Kur tu to ņēmi?

— Vai tās būtu baumas, ka Erika no jūsu aizskrējusi?

Monika sāka skaļi smieties.

— Tad tā to tulko! Ir gan cilvēki! Kau

ATVIJA

STDIENA, 1968. GADA 9. MARTS

A REDAKCIJA TORONTO

— Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston
t.; tālr. 531—4533;

ce — Silvija Ancāne, sasniedzama redak-

— Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park
borough, Ont.; tālr. 759—8076;

Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd.,
lr. 463—4226.

EDAKCIJA EIROPĀ:

te, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

anuskriptus pēc vajadzības īsinās. Ne-
us neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta at-
pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais
zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem
izteiktās domas ir rakstītāja personīgs
adījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50;
3 mēn. $.4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu
$16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

a: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā
$ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas tēlpu.

Svētdiena, 1968. g. 9. marts, 20. n-rs. LATVIJA AMERIKA 3

Andris Vītoliņš

Jānis Mediņš - pazits un nepazits

Šķirstu vecu 1966. gada kabatas kalendāru. Ceturtdien, 3. martā, ierakstīts: 18.30 mājās pie Jāņa Mediņa. Viņam bija izdevies no okupētās Latvijas izvest sava klavierkoncerta partitūru. Gribēju to aizņemties, lai nokopētu. Bet kalendārs piezīmju pilns — skolēni, latviešu koŗu mēģinājumi Stokholmā un Upsalā, latviešu papildskola, gaŗa virkne liturģiskās un solo ērģeļu spēles uzdevumu — pēc pusotra mēneša jābeidz Stokholmas mūzikas augstskolas ērģelnieku klase. Pa tālruni tādēļ norunājām, ka apciemošu Mediņu pāris nedēļu vēlāk, kad būšu kaut cik atguvis „tautiskās druvas" dēļ smagi aizkavējušās mācības. Viņš man cita vidū pastāstīja, ka Latvijā uzrakstījis virkni jaunu dziesmu un pie izdevības tās parādīšot. — Kad vēlāk tās dabūju, nācās atzīt, ka Mediņš, tās rakstot uz speciāli zīmēta nošu papīra rakstāmgalda lielumā ar pāris centimetru atstatumu starp līnijām, īpaši piekomandētam mūzikim-sekretāram palīdzot, bija jau kā garīgi, tā fiziski sabrucis. Pabāla, konvencionāla mūzika. Vienīgi drošā kompozicijas tehnika liecināja, ka autors vēl nesen laimīgos brīžos bijis liels meistars.

Otrā rītā tālruņa vēsts — Mediņš miris.

Šmagu ciešanu pilns Mediņa dzīves vakars. Zūdošā redze lieda komponēt, kaut tas bija viņa dzīves mērķis un jēga. Nereti piederīgie, mājās pārnākot, atrada viņu bezpalīdzībā gulam uz grīdas — bija paklupis un vairs nejaudāja piecelties.

Pie pilnas bļodas draugu netrūkst. Rīgā Mediņam tie mudžēt mudžēja, it īpaši, kad viņš mēdza maksāt par tēriņiem kafejnīcās vai restorānos; tāpat trimdā jubileju gadījumos, kad bija cerības savus vārdus redzēt apsveicēju, runātāju un taml. atreferējumos presē. Bet kad personiskos labumus vairs nevarēja gūt, „draugi" jo drīz pazuda. Pastaisnajiem Mediņa okupētās Latvijas apciemojuma (ardievas no dzīves un no darba biedriem) soģiem gribu atbildēt Kristus vārdiem: Kas ir bez vainas, lai met pirmo akmeni.

Noklausījos Rīgas radiofona interviju ar Jāni Mediņu. Pēc kāda aculiecinieka ziņām tā ieskaņota kādā Mediņam par godu rīkotā rautā. Bez jebkāda brīdinājuma piepeši „uzpeldējis" veiklais Liepa ar ieskaņotāju un saviem „muļķu ķeršanas" jautājumiem. Kaut Liepa strādājis svīzdams, Mediņš „neuzķērās". Cik zinu, tamlīdzīgus paņēmienus lietoja arī bijušais Stokholmas „atašejs" Zakenfelds un, droši vien, viņa tagadējais pēctecis, „slapjos" rautos vaicā šķietami nevainīgus jautājumus: Ko sakāt par to un to? Iegūtās ziņas pēc tam pārstrādā „Dzimtenes Balss" t. s. lasītāju vēstulēs.

Pirmo reizi redzēju Mediņu 1949. vai 1950. gadā, kad jau sen kā apklusušā Latviešu apvienība Zviedrijā rīkoja Stokholmā gadskārtējās pavasaŗa kultūras dienas. Priekšnieks teica svinīgus jo svinīgus ievadvārdus. Dzedāja himnu. Mediņš, gludi sasukātiem sirmiem matiem, sīkiem soļiem uzskrēja nelielajā skatuvē, steidzīgi sēdās un — nosēdās ar trokšni uz grīdas. Krēsls aizripoja pāri skatuvei. Apmeklētāji nezināja, vai smieties vai raudāt. Taču Mediņš ātri piecēlās un, tāpat kājās stāvot, sāka spēlēt „Dievs, svētī Latviju". Tikmēr priekšnieks Petrovskis bija satvēris krēslu un piebīdījis to Mediņam. Himnu beidzot, Mediņš sēdēja uz krēsla — kā parasti.

1950-to gadu pirmajā pusē, kad atklātībā sāka parādīties tagadējie starptautiskie mūzikas radikāļi, Mediņš rīkoja Stokholmā vairākus savu darbu koncertus. Neizdzēšamā atmiņā palikuši Marijas Vinteres un autora Vācijā radīto impresionistiski iekrāsoto dziesmu atskaņojumi. Citu starpā „Kapu lakstīgala" un lielē cikla „In Signo Domini" (radies visdziļākā depresijā). Gadus 6 — 7 vēlāk pavadīju šo pašu ciklu, Marijai Vinterei beidzamo reizi dziedot atklāti Stokholmā kādās jaunatnes dienās. Pianistam ļoti grūto ātro daļu biju sagatavojis autora atzīmētajā tempā. Tomēr soliste to vēlējās daudz ātrāku, lai būtu vieglāk izdziedāt. Nekā darīt — „cīnījos" pāri pusnaktij tukšajā skolas aulā, kaut visu priekšpusdienu biju stiepis matraču jaunatnes dienu dalībniekiem — tik „prasīgus" darbus jau runasvīri nelabprāt dara. Svētku runātāja bez tam paredzētās pusstundas vietā norunāja pusotru stundu; tam par godu, pie ērģelēm sēžot, sagudroju savu vienīgo pantiņu Jevijas apciemojuma (ardievas no dzīves un no darba biedriem) soģiem gribu atbildēt Kristus vārdiem: Kas ir bez vainas, lai met pirmo akmeni.

Esmu spēlējis, noklausījies vai izstudējis lielāko daļu Jāņa Mediņa trimdā pieejamo darbu. Gribētos apgalvot, ka daļa viņa labāko solo dziesmu, kā arī dažs labs kamermūzikas darbs var it sekmīgi sacensties ar attiecīgā stila starptautiski atzītajiem darbiem, piem. jau minētā „In Signo Domini", „Meitenes dziesma", t. s. „Zvēru dziesmas", „Vasara", „Narciss", 17. klavieŗu daiņa, kā arī „Spēle", „Kaprise" un rapsodija 2 klavierēm, 2. vijoles sonāta; klarnetes sonatīna, obojas svītas lēnā daļa. Manuprāt Mediņam latviešu man pazīstamajā mūzikā šai novadā nav konkurentu, tāpat kā viņa dabas dotajam mūzikālajam talantam (Jāzepa Vītola un Alfrēda Kalniņa cienītāji lai neņem jaunā!). Mūzika viņam plūda kā no pilnības raga — ap 20 skaidri salasāmu partitūras lappušu dienā. Saprotams, ka šajos mūzikas plūdos netrūkst arī formāli vāju, sentimentālu darbu: solo dziesmas „Pieskaņa" un taml., daļa klavieŗu dainu, „Zvejnieka dēla" filmas mūzika, „Tev mūžam dzīvot, Latja" u. c. „šlāgeri" Arī stīgu kvartets un nedaudzas koŗa dziesmas nav izdevušās — kontrapunkts nu reiz nebija piemērots Mediņa šūbertiski spontānajai mūzikantā ievirzei. Taču neviens nevar noliegt Mediņa celmlauža veikumu mūsu orķestŗa (ieskaitot operu) un kamermūzikā. Manā gluži subjektīvajā uztverē Mediņš bija orķestŗa meistars no Dieva žēlastības. Kaut arī forma daudzu nokritizētajās „Latvijas ainās" rapsodiska un melodiskā substance vietām bīstami salda, tām ir tik liela noskaņu, iedvesmas un skaņu krāsu bagātība, ka vismaz mani zvērinātā kontrapunktista un konstruktīvista iebildumi sabrūk.

Eiropas latviešu 2. dziesmu svētku (Hanoverā) vokālajā jaundarbu koncertā ceturtdien, 1. augustā, pl. 2 atskaņos vairākas Jāņa Mediņa retāk atskaņotās solo dziesmas.

Jāzepa tēlojums veicinājis karjēru

Nesen Anglijā miris ievērojamais angļu teātŗa un filmu aktieris, 1957. gadā dižciltībā iegūvušais sērs Donalds Volfits. Viņa tēlu virknē izcilākie bijuši Šekspīra varoņi, ar kuŗu interpretāciju viņš kļuva plaši pazīstams tālu aiz Anglijas robežām Ziemeļamerikā un Austrālijā.

Maza pakāpīte slavenā aktieŗa mākslas gaitā bijusi arī Jāzepa loma Raiņa lugā „Jāzeps un viņa brāļi", kuŗu izrādīja Skalas teātrī Londonā 1925. gada maijā. Par šo lomu D. Volfits 1965. gadā, sakarā ar minētās lugas tulkojuma otru izdevumu, rakstījis Raiņa un Aspazijas fonda pārstāvei Anglijā: „... atceros šo lomu, kas ir milzīga savā lieliskumā un apmēros un ko man laimējās dabūt visvairāk tādēļ, ka nebijā neviena, kas to uzdrošinātos sagatavot īsajā laikā, kas bija paredzēts mēģinājumiem. Šī loma man izpelnīja ievērojamu atzinību vairākos Londonas laikrakstos." Tālāk Volfits piemin, ka toreiz gan bijis par jaunu gados un pieredzē, lai pildnībā izsmeltu lomas otru daļu, bet tā tomēr pievērsusi viņam vairāku Londonas teātŗu vadības uzmanību, kļūdama neliels pakāpiens viņa karjērā, par ko viņš arvien jutis pateicību.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Sporta Apskats" Nr. 203 (353), mēnešraksts latviešu sportistiem svešumā, šāgada janvāŗa un feburuāŗa burtnīca, Latviešu sporta padomes brīvajā pasaulē izdevums, 16 lpp.

Osvalds Freivalds „De internerade balternas tragedi i Sverige ar 1945 — 1946", grāmata zviedru valodā par baltiešu karaviru izdošanu Pad. savienībai, Zviedrijas DV izdevums, 48 ilustrācijas, 432 lpp.

Valentine Hermane

MĪLESTĪBA

Es esmu klusums,
Vēsma, viesulis, vētra.
Varu būt mierīga,
Remdena, karsta vai dzestra,
Visam savs laiks!

Nesauc, nemeklē mani,
Veltas būs tavas pūles:
Es atnāku negaidot,
Palieku neprasot,
Aizeju, izgaistu nemanot.

Tavs miers, tavs svētums,
Lāsts un pazušana,
Tavs nemiers, ciešanas,
Glābiņš un atdzimšana
Es esmu — mīlestība.

10 gados 15 lugu

Ar Mārtiņa Zīverta lugas „Nauda" pirmizrādi 2. martā, kuŗu bija iestudējis režisors A. Valdmanis, bet dekorācijas gatavojis gleznotājs A. Drone, DV apvienības Minesotā teātŗa kopa atskatījās uz 10 darba gadiem.

Kopa darbību uzsāka 1958. gada 1. martā, kad Andŗa Valdmaņa režijā izrādīja Knuta Lesiņa romāna „Janka Mūzikants" dramatizējumu. Aizvadītajos 10 gados ansamblis sagatavojis un iestudējis 15 lugu, tikai latviešu autoru darbus, kuŗus t. s. Dvīņu pilsētās — Mineapolē un St. Paulā noskatījušies ap 6000 apmeklētāju. Bez izrādēm pašu mājās kopa ar 6 lugām viesojusies arī 10 citos latviešu centros, pie kam vislielāko piekrišanu guvusi V. Celmiņa dziesmu spēle „Vecdambja teika", jau minētais K. Lesiņa romāna dramatizējums „Janka Mūzikants" un R. Blaumaņa „Skroderdienas Silmačos", bet izcilākā, šķiet, bijusi A. Valdmaņa iestudētā M. Zīverta „Kā zaglis naktī" izrāde. Par aktīvo darbību aizvadītajos gados kopa divreiz izpelnījusies Amerikas latviešu apvienības kultūras biroja atzinību, saņemot 1959. gadā naudas balvu, bet pagājušajā gadā goda rakstu.

Līdzšinējās izrādēs pavisam piedalījušies 67 kopas dalībnieki, gan vecākās, gan jaunākās paaudzes pārstāvji, jo kopas darbs vienojis kā vietējos skatuves profesionāļus, tā arī amatieŗus tāpat piesaistījis jaunus interesentus. Tēlotāju vidū visbiežāk bijis J. Zvāners (12 izrādēs), E. Adamsone un I. Stūrnieks (abi 11), L. Raestas, A. Valdmanis un A. Egļītis (katrs 10). Pašreizējais kopas administrātors H. Kiperts aprēķinājis, ka aizvadītajos 10 darba gados katrs tēlotājs iestudējumiem caurmērā ziedojis 1200 stundu vai 150 darba dienu.

Kopas iestudējumu režijas vadījuši A. Valdmanis, J. Adamsons, A. Lapkoks un J. Vērenieks, bet dekorātori bijuši E. Priedītis, V. Āboliņš, A. Pakalns, J. Skujiņš un A. Drone. Pirms pašreizējā administrātora H. Kiperta šos pienākumus veikuši E. Inde, A. Egļītis, N. Rasiņš, I. Stūrnieks un J. Melbārdis.

Lai piesaistītu teātrim vairāk jaunās paaudzes pārstāvju, pie kopas nodibināta arī jaunatnes teātŗa grupa jauno tēlotāju sagatavošanai un speciāliem iestudējumiem.

Ar jubilejas izrādei izraudzīto lugu — M. Zīverta „Naudu" DV apvienības Minesotā teātŗa kopa piedalīsies arī Ziemeļamerikas latviešu 2. teātŗa dienās Čikagā. Atzīmējot Latvijas dibināšanas 50. gadskārtu, kopa paredzējusi iestudēt vēl kādu plašāku darbu izrādei pašu mājās jubilejas svinību ietvaros.

E. T.

Gundars Pļavkalns

Reizē simbolists un reālists

PIEZĪMES PAR ANDREJA IRBES „MARISANDRA KAZU"

Pēdējā laikā gadījies lasīt ne vienu vien romānu vai stāstu, kuŗa labākās vietas liecina par autora talantu, tomēr nespēj apslēpt faktu, ka pats darbs ir lielā mērā „nelasāms", ja lasītājs ir izvēlīgs un kaut cik pazīst pasaules literātūru. Ne velti kāds literāts man rakstītā vēstulē salīdzina pazīstamas rakstnieces sacerējumus ar vācu ilustrēto žurnālu „Damenromane", konstatēdams, ka līdzība it manāma... Dažam romānam netrūkst interesantu personāžu un „solida" veidojuma, bet, diemžēl, netrūkst arī kliŝeju skatījumā un izteiksmē; rodas mazliet sekls un diezgan banāls reālisms (kā dažs kritiķis jau aizrādījis). Līdzība ir ne tikai ar „dāmu romāniem", bet arī ar Anšlava Eglīša kādreiz apsmaidītajām „lielo ziemeļnieku" imitācijām. Tādēļ patikami, ka Andreja Irbes stāstu kopojumā „Marisandra kaza", par kuŗu Irbem pērn piešķira Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvu, atrodam sacerējumus, kas daudz svaigāki — kaut arī „problēmatiskāki" — nekā mūsu parastā, „solidā" lasāmviela.

„Marisandra kaza" drusku atgādina zināmus eksperimentālus tēlojošās mākslas paveidus (kādu no tiem recenzijā par Jāņa Klāvsona „Zīmēm" raksturojis J. Krēsliņš). Varētu, teiksim, iedomāties ultramodernu skulptūras, gleznieciības, mūzikas un technoloģijas apvienojumu, kuŗu skatītājs daļēji pārveido saskaņā ar savu gaumi vai ziņkārību, piespiezdams dažādas pogas un reizē ar to likdams loceklīem un vaibstiem kustēties, gaismām un krāsām mainīties, atskanēt drūmai, sērīgai, banālī priecīgai vai aizpasaulīgai svešādai mūzikai, varbūt pat izplūst vasariga dārza smaržām vai trūdošu rudens lapu smārdiem...

A. Irbes daiļproza gan nav ne tuvu tik „monstroza", kā šāds „apvienoto mākslu" piemērs, bet arī tā prasa aktīvu publikas līdzdarbību un spēj radīt vairāk nekā vienu būtisko efektu atkarībā no dažādām pieejām. Irbe palaikam dod tikai mājienus, izvairīdamies no tiešiem paskaidrojumiem un atļaudams lasītājam pētīt, izteloties un secināt. Irbe ir, kā O. Krātiņš izsakās, „nedrošības sajūtas rašanās meistars".

Lasītājs var, piemēram, jautāt, vai Marisandrs (stāstā „Marisandra kaza") nav tas pats Vilks, kas pusaudža gados greizsirdībā nodūris Agni (stāstā „Galapagu"). Sacerējums, kuŗā it kā mazliet jukušais Marisandrs figūrē, sākas ar kādas Agnetas resp. Agnes pieminēšanu, bet tālāk ir šāds teikums: „Aiz loga šalc koki, taka aizvijas zem zariem un pazūd aklā logā, kaut kur pazemē sakrīt viens uz otra miesas sēgti kauli." (71. lpp.) Drīz pēc tam atkal pieminēta Agneta. Tāpat — vai ogotāja, kuŗu Marisandrs sastop, nav tikai viņa iztēles radīta? Varbūt Marisandrs fantazē par Agni kā par dzīvu sievieti zināmā situācijā, lai gan „kaut kur pazemē sakrīt viens uz otra miesas sēgti kauli"? Arī stāstā „Galapagu" pavīd taka, kas „aizvijas zem zariem"; šis takas malā atrod Agnes līki; turpat tuvumā kādā mājelē. — Stāstā „Tikpat kā mājās" divi klaidoņi it kā lūko apspiest baigas aminas par laiku pēc katastrofāla notikuma — varbūt atombumbas sprādziena. Viens no klaidoņiem (vārdā Bosse) it kā zaudējis atmiņu, bet lasītājam var rasties aizdomas, ka šis dīvainulis daudzus pagātnes notikumus drīzāk negrib atcerēties nekā tiešām pilnīgi aizmirsis. Klaidoņi apmetušies vecā, pamestā namā, kuŗa jumts pēkšņi iegrūst; dažas stāsta detaļas it kā liecinātu, ka viņiem nu nākas atcerēties (kaŗa laikā redzētas?) šausmu ainas — norautus locekļus u.t.l. Pagrabs, kuŗā viens no klaidoņiem atradis iesālītu gaļu, kuŗa viņam kaut kā šķiet ļoti „apšaubāma", ir ar biezām velēnām jumta vietā, un virs tā saauguši pliederi; te ir līdzība ar kapu — seviški, ja ievēro, ka šai pagrabā ir pamatīga smirdoņa... Jūtams, ka tēlotie notikumi ir, kā angļosakši mēdz teikt, „pregnant with meaning", bet autors tiešākus paskaidrojumus nedod. Apmēram tāpat Irbe veidojis pārējos šīs grāmatas sacerējumus. Lasītājam tie var likties kā krustvārdu miklai līdzīgi pētīšanas objekti (pie tam īsti fascinējoši!). Marisandra kaza, kuŗas ēna krīt pār visiem šīs grāmatas stāstiem, nav tikai slaucams lops, bet arī lutekle, „pet", kas šķiet asociējamies gan ar mīlestību, gan nokaušanu, tādēļ it kā liecina, ka Marisandrs varētu būt Vilks, kas reizē mīlējis un nokāvis (nāk prātā Vailda „For each man kills the thing he loves"...).

Šī grāmata nav nekāds dižromāns; reizē ar to tajā nav gaŗas, detalizētā veidā aplūkotas norišu virknes, kas ļautu personāžu

(Turpinajums 5. lpp.)

Dzintara Dzeltenā dzīlā

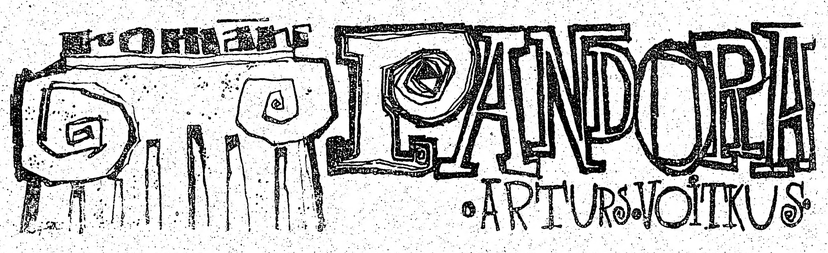

(101. turpinājums)

— Vienreizējs? Izsmiekls! Ja es viņa nedzinusi, viņš ir vienā darbā neturētos. Vienreizējs! . . . Hai, Monika! — Ilga otrpus ielas ieraudzīja Moniku ar Rudīti gaidām autobusu. — Sveiki, Vincent. Man jāparunājas ar Moniku. Jūs zināt: veca draudzība nerūs . . .

Viņa pamāja Griezem ar roku un devās pāri ielai. Grieze vilies noraudzījās Ilgai pakaļ. Viņš bija cerējis kādu stundu pavadīt kopā; viņam likās, ka naudas aizdošana tam piešķīra zināmas tiesības.

— Kā iet jaunajam pārim? — Ilga, lāga neapsveicinājusies jautāja.

— Labi, — Moniku Ilgas nepacietīgais jautājums pārsteidza.

— Lielā mīla, ko? Beidzot jaunkundze dabūja, ko gribēja?

— Lielā mīla, laikam, bijusi abiem, tikai Brunis to negribēja atzīt. Bet kas nezina Bruni!

— Jā? — Ilgas balss kļuva asāka. — Bet pēc mēneša bija jāšķiras, kaut arī salaulāties vajadzēja jau otrā nedēļā.

— Kur tu to ņēmi?

— Vai tās būtu baumas, ka Erika no jūsu mājas aizskrējusi?

Monika sāka skaļi smieties.

— Tad tā to tulko! Ir gan cilvēki! Kauns. — Viņa kļuva nopietna. — Kauns gan. Un tu arī sāki jau priecāties, ka citiem nelaime?

— Es? Kas man? Vai vairs jautāt nedrīkst?

— Protams, protams — drīkst. Bet redzi: Erika nav aizbēgusi. Viņa dabūja interna vietu blakus pilsētiņas Koltas slimnīcā. Pēc gada liks ārstes pārbaudījumus.

— Interniem nekā nemaksā! Brunis nestrādā, šī nekā nepelna. No kā viņi dzīvos?

— Un kāda tur citiem daļa? — Monika cieti paskatījās Ilgā. — Kamēr viņi mums pabalsta neprasa, tikmēr lai dzīvo, kā pašiem tīk.

— Šodien vēl neprasa, bet rīt, varbūt, prasīs. Tici man, viņi būs tev uz kakla. Tu viņus vēl uzturēsi, piemini manus vārdus!

— Un kā tev pašai klājas? — Monikai bija apnicis klausīties žults pilnajos vārdos.

— Lieliski! Kuŗš var būt laimīgāks par sievieti, kam divi vīri?

— Kāpēc tik rūgti? Tu neesi vienīgā, kam šāda problēma.

— Tas manējo nepadara vieglāku. Tu labi zini, ka priekš manis pasaulē ir bijis tikai viens — Aivars. Un tagad es esmu sasieta ar šo muļķi, kas nav Aivara mazā pirkstiņa vērts!

— Tu jau vari pieprasīt šķiršanos. Pat tā nebūtu vajadzīga — tiesa tavu laulību atzītu par neesošu.

— Un tad? Ko es tad iesāktu?

— Tev būtu iespējams mēģināt ar Kanadas valdības palīdzību Aivaru dabūt šurp, vai arī pašai braukt pie viņa.

— Kas par spīdošu ideju! Un vai tu vari man pateikt, no kā mēs dzīvotu? Vienalga — vai te, vai tur? Cilvēks, kas desmit gadu pavadījis Sibirijā, ir fizisks vraks. Tas vairs nav darba strādnieks. Un es — uz turieni? Nekad! Kāpēc tad vispār braucu šurp? Lai bēgtu no komūnistiem! Un tagad — atpakaļ? Nē, mīļā. Man ir jāpaliek šeit un jāatbalsta Aivars no šejienes.

— Tas tevi nekavē šķirties no Turtuliņa.

— Vai zini, cik izmaksā viens vienīgs sainis? Manu divu mēnešu algu. Šķirties no Turtuliņa! Tas tik ir padoms!

Autobuss pienāca, un Monika ar Rudīti atvadījās no Ilgas. Autobusā Rudīte jautāja mātei:

— Kāpēc tu viņai neteici, ka Brunis savu mājas daļu pārdeva tētim?

— Tāpēc, ka tā nav viņas darīšana. Jo tālāk mēs no viņas turamies un jo mazāk viņa par mums zina, jo labāk.

— Vai viņa tagad nav bigamiste?

— Jā, ir.

— Bigamija ir sodāma?

— Laikam, — Monika no tiešas atbildes mēģināja izvairīties. — Ja to uzzina — laikam gan.

— Vai citu pilsoņu pienākums nav tādas lietas uzrādīt?

— Kāpēc ne? Tu pati teici, lai brauc uz Latviju!

— To es teicu tikai tāpat. Tā bija tukša runa, lai mazliet pakaitinātu Ilgu.

Rudīte mirkli pārdomāja.

— Es gan brauktu, — viņa pēc brīža teica. — Kad laulāja krusttēvu, mācītājs teica: ko Dievs ir savienojis, to cilvēkiem nebūs šķirt. Ja viņa tic, ka Dievs viņus savienojis, tad viņai tagad jābrauc.

— Viņa jau varētu braukt, bet nav nekādas drošības, ka viņi ar Aivaru varētu palikt kopā. Un ir jau vēl viena problēma: mēs neviens nezinām, vai Aivaram pašam jau nav cita sieva.

o o o

Grenetas ziema īstenībā bija nepārtraukts slapjdraņķis. Ja kādu dienu arī uzkrita sniegs un temperātūra noslīdēja zem salšanas punkta, tad jau nākamajā pievakarē sāka pūst austrumu vējš un no lielā ezera atnesa siltu, mitru gaisu, kas visu pārvērta. Sniegs kusa, jumti pilēja un cilvēki sirdīdamies spiedās pie namu sienām, lai garām braucošie automobiļi tos nenošķiež ar sniega un dubļu putru.

Turtuliņš bija salīdzis ar elektrības pārvaldi, lai līdz viņa īpašumam pievada strāvu; viņš gribot darbināt elektriskos darba rīkus. Īstenībā tas bija tikai taisnības ieganstu. Galvenais iemesls, kāpēc Turtuliņam vajadzēja strāvas — viņš gribēja darbu turpināt arī ziemā, bet vakaros bija tumšs. Tagad, kad bija elektrība, varēja sākt likt pagrabam sijas. Bez tam Turtuliņam bija padomā vēl viena lieta: Ilga bija ierunājusies, ka sākotnējo plānu derētu paplašināt un pagalma pusē iekārtot cementa terasi. Tā kā naudas tālākiem darbiem tikpat pašreiz nebija, varēja turpināt rakties un izliet terases pamatus.

— Dievs palīdz!

(Turpinājums sekos)

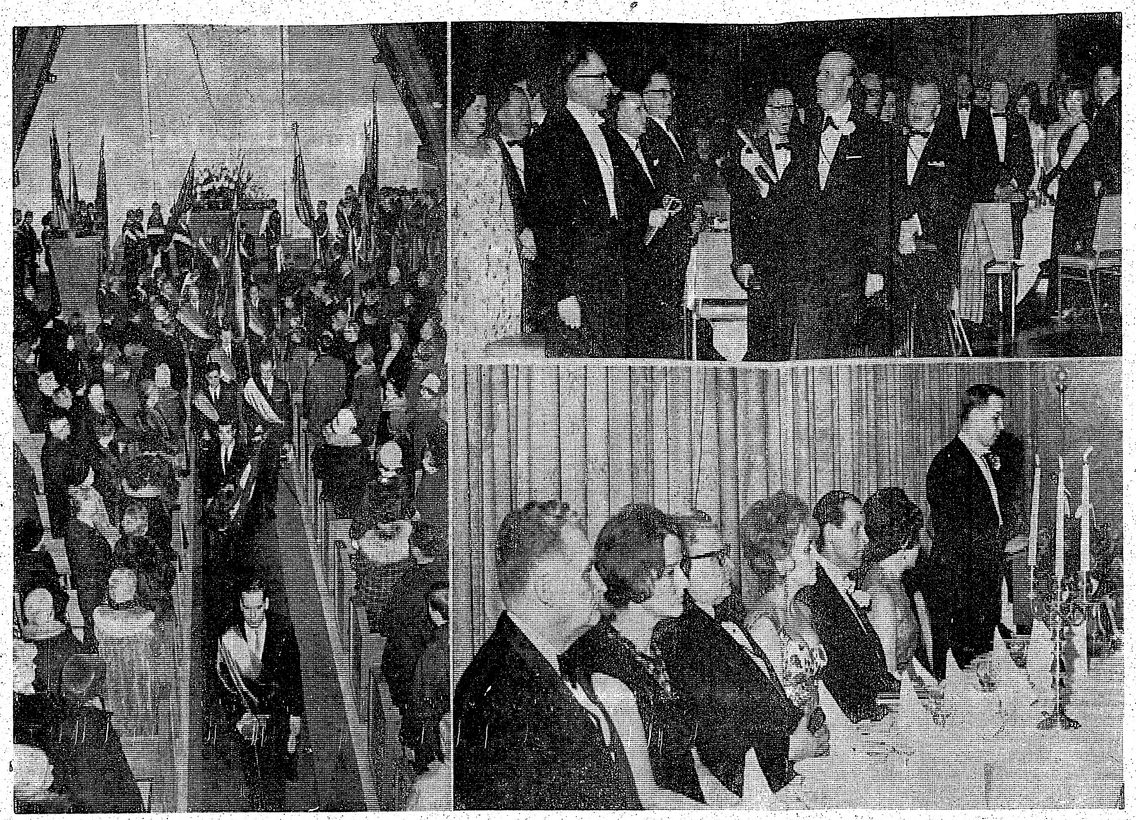

PULKVEŽA O. KALPAKA BATALJONA PIEMIŅA TORONTO

Uzņēmumā pa kreisi: Pēc plkv. O. Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojuma studentu korporāciju pārstāvji ar saviem karogiem atstāj Sv. Jāņa baznīcas altārtelpu; priekšā Toronto korporāciju kopas seniors Dr. V. Gulēns. — Augšā pa labi: Plkv. O. Kalpaka baltajona piemiņas ballē dalībnieki dzied O. Perro vadīto „Gaudeamus"; centrā no kreisās — E. Pētersons, J. Atteka, V. Timmermanis, P. Kamars, O. Perro un Dr. J. Karols. — Apakšā pa labi: Toronto korporāciju kopas seniors Dr. V. Gulēns uzrunā balles viesus, pakavējoties pie Kalpaka bataljona cīņu gaitām; no kreisās pie goda viesu galda — Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons, R. Niedra, LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra, V. Joma, A. Joma un E. Gulēna. Foto: JAK

Ne tikai atcerēties, bet arī mācīties!

PLKV. O. KALPAKA BATALJONA PIEMIŅAS SARĪKOJUMI TORONTO

Kā katru gadu, arī šogad plkv. O. Kalpaka bataljona piemiņas sarīkojumus 2. un 3. martā rīkoja Toronto latviešu korporāciju kopa, apmeklējot kalpakiešu kapus Ziemeļjorkas kapsētā, pulcinot tautiešus svinīgā dievkalpojumā Sv. Jāņa baznīcā un noorganizējot gadskārtējo Kalpaka bataljona piemiņas balli Inn on the Park viesnīcā, kur saradās vairāk nekā 600 apmeklētāju. Pēc Korporāciju kopas seniora Dr. V. Gulēna ievadvārdiem runu nolasīja kalpakietis K. Tannis, izceļot Studentu rotas nopelnus Kalpaka bataljona tapšanā un cīņās. No igauņu korporāciju kopas balles viesus sveica seniors A. Sulevs. Goda viesu vidū bija arī Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons, LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra ar dzīvesbiedri u.c.

„Ak, dievi, kad kaŗi pār tēvu zemi iet, lai tēvu tēvu garī mums kaŗa dziesmu dzied." — Ar šiem dziesmas vārdiem Korporāciju kopas seniors Dr. V. Gulēns iesāka savu piemiņas runu 2. martā notikušajā ballē, uzsverot, ka kalpakieši ir tie, kas mums tagad šo dziesmu dzied. Cīņas veids pašreiz gan ir cits, bet, par spīti tam, mēs esam pulcējušies, lai ne tikai atcerētos un pieminētu, bet arī mācītos. Plkv. Oskara Kalpaka un viņa bataljona vīru drošsirdība, izturība un nesatricināmā ticība nākotnei bija tā, kas kaldināja Latvijas brīvību. No tā mēs varam mācīties būt pārgalvīgiem un uzticīgiem brīvības idejai, noteicot savus nākotnes mērķus tālu uz priekšu.

Klātesošie to apliecināja, vienojoties Latvijas himnā. Sarīkojuma oficiālā daļa ietilpa arī tradicionālā polonēze, kuŗu vadīja Korporāciju kopas sekretārs A. Joma ar Brigitu Gulēnu un seniors Dr. V. Gulēns ar Liju Jomu pirmajos pāros. Pēc O. Perro novadītās studentu himnas „Gaudeamus" apmeklētāju simti sapulda draudzīgā un sirsnīgā kopsaimē.

Ap 20 dalībnieku 3. marta pēcpusdienā apmeklēja Ziemeļjorkas kapsētas latviešu nodalījumā guldīto kalpakiešu J. Dreimaņa un E. Rempes kapu kopiņas. Korporāciju kopas vārdā baltus ziedus nolika seniors Dr. V. Gulēns, bet LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra sarkanas rozes, tā kopīgi simbolizējot Latvijas nacionālās krāsas.

Tās pašas dienas pievakarē Sv. Jāņa baznīcā pulcējās visas latviešu korporācijas, no tām 13 ar saviem karogiem un godasargiem, svinīgā piemiņas dievkalpojumā, kuŗu vadīja archibīskaps A. Lūsis ar mācītājiem Dr. K. Bilzēnu, Ā. Čopu un A. Briedi. Svētrunā Dr. K. Bilzēns no Vašingtonas, cildinot mūsu cīnītājus un varoņus, norādīja, ka kristīgā baznīca ir tā, kas ved mūs uz labāku nākotni. Ja pašreizējā laikmetā mūsu jaunatne tai seko, tad varam būt droši, ka ar ticības un reliģijas spēku gūsim cerētos panākumus.

Plkv. O. Kalpaka nāvesdienas piemiņu atzīmēja arī TLB sestdienas skola, TLTA ģimnazija un draudžu svētdienas skolas.

R. N.

Svētīti 15 pastāvēšanas gadi

Montrealas latviešu Sv. Pāvila ev.-lut. draudze, kuŗa locekļu skaita ziņā nepieder pie lielajām, bet ir garīgi moža un rosīga, 31. martā atskatīsies uz 15 pastāvēšanas gadiem.

Kanadā ieceļojuši, latvieši dzīvi sāka par jaunu no nekā, tomēr dibināja savas draudzes, jo kāda nedzirdama balss it kā teica: jūs paliksit nacionāli vienoti kā latvieši tik ilgi, kamēr dzirdēsit Dieva vārdu savas dzimtās zemes valodā. Sākumā jaunajai latviešu Sv. Pāvila draudzei ylsādi palīdzēja Luteriskā sinode, bet tagad tā jau vairāk nekā 5 gadus pati uztur sevi.

Pirmais draudzes mācītājs bija Harijs Kušils, kas 1956. gadā aizgāja mūžībā. Viņa vietā draudze par savu ganu aicināja Viesturu Šēferu, kas tolaik veica mācītāja pienākumus Londonā, Sv. Katrīnās un Niagarā.

Aizvadītajos gados mainījušies arī draudzes darbinieki, tomēr katram ir savi nopelni draudzes izveidošanā. Pašreiz draudzes priekšnieks ir Alberts Bērziņš, bet dāmu komitejas priekšniece Milda Brauna.

Jau vairāk nekā 10 gadu draudzei pieder liels un skaists lauku īpašums, kuŗam dots Tērvetes vārds un kuŗš atrodas Sarkanās upes (Red River) krastā. Tērvetes komisijas priekšsēdis ir Laimonis Grīnbergs. Tā kā īpašums ir liels, draudze pārdevusi 42 zemesgabalus latviešiem privātīpašumā. Uzceltas daudzas skaistas vasarnīcas. Bez tam draudze dāvinājusi lielu zemesgabalu latviešu bērnu kolonijai, kuŗas vajadzībām jau uzceltas trīs jaunas ēkas.

Visas pastāvēšanas laikā draudzē kristīti 145 bērni, iesvētīti 67 jaunieši un salaulāti 52 pāri, bet 30 draudzes locekļu izvadīti pēdējā gaitā. Dievgaldnieku kopskaits bijis 1510.

Lielajā svētku dienā 31. martā apsolījis piedalīties archibīskaps A. Lūsis un vietējās latviešu Sv. Trīsvienības draudzes mācītājs A. Voitkus, kuŗi kopā ar draudzes ganu prāv. V. Šēferu vadīs jubilejas dievkalpojumu. Tajā dziedās brīvmāksliniece Ligita Caunīte, bet ērģeles spēlēs Edīte Timermane-Ozola no Toronto.

—rs

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 4, Ont.

Telef. 924-2775

maksā

4½% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrību, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vak.

ANDREJSONS

APDROŠINA

463-7313

TORONTO ZIŅAS

● LNAK padomes sesija notiek 9. un 10. martā Latviešu namā, pirmajā dienā sākoties plkst. 10 rītā. Bez darbības pārskatu pieņemšanas, amatpersonu vēlēšanām un debatēm paredzēti arī vairāki vispārnozīmīgi referāti turpmākās darbības pārrunu ievadījumā. Tāpat kā visas LNAK valdes sēdes, sesija ir atklāta un tās darba gaitā var noklausīties visi interesenti. Šogad sesija notiek Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres zīmē, tādēļ paredzamas nacionāli nozīmīgas debates un lēmumi.

● Svētdien, 10. martā, plkst. 12.30 dienā Sv. Andreja baznīcas zālē māc. A. Čopa referāta „Kā saprast un novērtēt tezi: Dievs ir miris" turpinājums.

● Austrumu draudzes vakars notiks 10. martā pēc dievkalpojuma (apm. plkst. 3 pēcpusdienā) Sv. Barnaba baznīcas telpās.

● S. Jāņa draudzes svētdienas skolas 10 gadu darbības atceres pēcpusdiņa notiks 10. martā tūlīt pēc dievkalpojuma baznīcas telpās. Paredzēti skolēnu priekšnesumi un kopīgs tējas galds. — Draudzes gada sapulce notiks 17. martā tūlīt pēc dievkalpojuma, bet dāmu komitejas gada sapulce pēc dievkalpojuma 24. martā.

● Mākslinieka Elmāra Damberga glezņu izstādi DV namā līdz šim jau apmeklējuši vairāk nekā 200 mākslas cienītāju. No 30 izstādītajiem darbiem jau pārdotas 8 glezņas un mākslinieks saņēmis aicinājumu līdzīgu izstādi rīkot arī Londonā un Ņujorkā. Izstādi slēgs 10. martā plkst. 8. vakarā, bet 9. martā tā atvērta no plkst. 12—10 vakarā.

● Jau otru reizi pēdējo mēnešu laikā ielaušanās notikusi Sv. Jāņa baznīcā, naktī uz 3. martu kādam ļaundarim izsitot pagraba logu un iekļūstot baznīcas telpās. Archibīskapa A. Lūša kabinetā atlauzti daži dokumentu skapji, bet arī šoreiz meklētā nauda nav atrasta, jo draudze to baznīcas telpās neglabā. Šis ielaušanās gadījums ir ļoti līdzīgs iepriekšējam, kas notika gadu mijā, tādēļ domājams, ļaundaris ir tā pati persona.

● TLB gadskārtējais kostīmu vakars notiek 9. martā plkst 7.30 vakarā Latviešu namā un šogad nosaukts par „L. S.D." Latviešu sabiedriskā doma) Par telpu dekorējumu gādājis mākslinieks O. Grebže. Paredzēti arī jautri priekšnesumi un labāko masku godalgošana.

● Latviešu katoļu draudzes dievkalpojums notiks 10. martā plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā. Pēc dievkalpojuma blakustelpās Katoļu studentu apvienības Dzintars gadasvētku akts.

● Ceļā uz slimnīcu 29. februārī ar sirdstrieku mirusī 40 gadu vecā skrundeniece Hilda Palmera. Par viņu sēro divi mazgadīgi dēli, vecāki un māsa ar ģimeni, bet nelaikes dzīvesbiedrs miris jau pirms 5 gadiem ASV. Aizgājēju 2. martā no Rosara bēru nama pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētu izvadīja māc. A. Briedis. Bēru namā sēru mūziku uz ērģelēm spēlēja Anita Rundāne.

● Īsi pēc ievietošanas slimnīcā sirdstriekas sekās 4. martā 60 gadu vecumā miris Arvīds Bumburs, kuŗu pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētu izvadīja archibīskaps A. Lūsis. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre un brālis.

● Pēkšņā nāvē 75 gadu vecumā 6. martā miris vecais strēlnieks Kārlis Kiršs. Nelaikim veltītu aizlūgumu 9. martā plkst. 12.30 dienā Portera bēru namā vadīs archibīskaps A. Lūsis, pēc tam mirušo pārpelnos. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri, dēlu, vedeklu un mazdēlu.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● Kaujās Vietnamā 8. februārī kritis pirmais hamiltonietis — 20 gadu vecais Gijs Dikijs (Guy Dickie), kas pēc ģimnazijas beigšanas 1966. gada jūlijā bija iestājies amerikāņu flotes kājniekos. Vecāki un līgava viņu gaidīja mājās šāgada novembrī, kad bija paredzētas kāzas. Vietnamā viņš cīnījās kopš pērnā gada oktobŗa. Kritušā mirstīgās atliekas 29. februārī pārveda uz Hamiltonu, kur Krestmaunta bēru namā pie ASV karoga klāta šķirsta stāvēja amerikāņu flotes kājnieku goda sardze. Še šķirsts paliks tikai vienu dienu, tad to pārvedīs uz Ņubransviku, no kurienes kritušā ģimene pirms 7 gadiem bija pārcēlusies uz Hamiltonu, lai guldītu ģimenes kapos. Ziņa par pirmo Vietnamā kritušo hamiltonieti lika skumt ne tikai vietējai kanadiešu sabiedrībai, bet arī etniskajām grupām, kuŗas atbalsta ASV nostāju Vietnamas jautājumā. DV Hamiltonas nodaļa goddevībā un pateicībā jaunajam kanadiešu karavīram, kas bija cīnījies pret komūnismu un par cilvēku tiesībām, kā ardievu sveicienu nosūtīja uz bēru namu vainagu ar rūpēsies par kafijas galdu.

Latvijas nacionālo krāsu lentēm un atvadvārdiem: „Life given for freedom and humanity — never in vain!"

J. G.

● Latviešu ev.-lut. Kristus draudzes plkv. O. Kalpaka un Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieku piemiņas dievkalpojums notiks 10. martā plkst. 11 dienā. Piedalīsies draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā, skauti un gaidas.

MONTREALA

● Igaunijas valstssvētku svinībās bija kavēts ierasties Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons, bet viņa un latviešu sveicienus nodeva Montrealas latviešu organizāciju padomes un vietējās DV nodaļas priekšsēdis J. Gributs. Svinīgajā svētku aktā piedalījās arī vietējās vanadžu kopas pr-ce V. Māldere.

LONDONA

● DV nodaļas rīkotais plkv. O. Kalpaka piemiņas sarīkojums notiks 16. martā plkst. 7.30 vakarā (78 Dundas Str. West). Rakstnieks Arnolds Rasa runās par tematu „Latviešu karavīrs", bet Modris Lorbergs skandēs savus patriotiskos dzejoļus. Vanadzes

Divi lidojumi uz Eiropu jau nodrošināti

Šovasar Rietumberlīnē notiekošā pasaules latviešu jaunatnes kongresa rīcības komitejas informācijas nozares vadītājs Valdis Liepiņš mūsu redakciju informē, ka ASV un Kanadas jaunatnes apvienību organizētie koplidojumi uz Eiropu nodrošināti, vismaz divi no paredzētajiem — no Ņujorkas uz 4 nedēļām un no Toronto uz 3 nedēļām. Lidojumam no Ņujorkas uz 3 nedēļām nav bijis pietiekamas atsaucības, tādēļ tas atsaukts. Pieteikšanās uz abiem minētajiem jau nodrošinātajiem lidojumiem vēl nav slēgta, tomēr visiem interesentiem ieteicams pieteikties līdz marta beigām, lai nodrošinātu vietu lidmašīnā.

Lidojumos var pieteikties ne tikai jaunieši, bet arī vecākās paaudzes pārstāvji un cittautieši, kuŗi ir ALJA vai LNJAK biedri — veicinātāji. Informāciju par nepieciešamajiem dokumentiem, potēm u. c. pieteiktajiem lidojumu dalībniekiem piesūtīs tuvākajā laikā. Nav tomēr iespējams izkārtot izlidošanu uz Eiropu no Toronto un atgriešanos Ņujorkā vai otrādi, jo koplidojuma noteikumi stingri nosaka, ka katram jāatgriežas ar to pašu grupu, ar kuŗu devies ceļā. Pilna samaksa par lidojumu nokārtojama līdz 31. maijam. Dalībnieki, kuŗi vēlas, var iesūtīt arī daļu maksājumus starplaikā.

Derētu ievērot, ka laicīga pieteikšanās ļoti atvieglina visa organizēšanu un kārtošanu, kā arī dod iespēju panākt vēl izdevīgākus lidojumu noteikumus: jo lielāks skaits dalībnieku, jo labvēlīgāks rīkotāju stāvoklis iepretim lidmašīnu sabiedrībām. Visiem, kas pieprasījuši pieteikšanās lapas, bet vēl nav pieteikušies, rīkotāji sevišķi atgādina to darīt bez kavēšanās.

Lidojumu maršruti un maksas ir šādas: 1) Toronto — Parīze — Rietumberlīne (24. 7.) — Hanovera (1. 8.); Parīze — Toronto (14. 8.); aptuvenā maksa 310 Kanadas dolaru. 2) Toronto — Parīze (24. 7.); Parīze — Toronto (14. 8.); aptuvenā maksa 290 Kanadas dolaru. 3) Ņujorka — Frankfurte — Rietumberlīne (24. 7.) — Hanovera (1. 8.); Parīze — Ņujorka (20. 8.); aptuvenā maksa 285 dolari. 4) Ņujorka — Frankfurte (24. 7.). Parīze — Ņujorka (20. 8.) aptuvenā maksa 270 ASV dolaru. Minētajās maksās nav ieskaitīts atceļš no Vācijas uz Parīzi.

Pieteikšanās ar 50 dol. iemaksu (naudas pārsūtījumi adresējami: V. Liepiņš, VLJK Account) paziņojama Valdim Liepiņam, 70 Cambridge Ave, Apt. 2125, Toronto 6, Ont., Canada.

—Oms—

BALTIJAS VALSTU ĢERBOŅI MONTREALĀ

Montrealas angļu un franču tirdzniecības kameru (The Montreal Board of Trade un La Chambre de Commerce du District de Montreal) kopīgi celtajā ēkā bez biroju un sanāksmju zālēm ierikotas arī greznas kluba telpas. Viena no tām nosaukta par internacionālo telpu un domāta reprezentācijas vajadzībām. Tās izdaiļošanai un arī starptautiskā rakstura izceļšanai kameras vadība bija griezusies pie Kanadā akreditētajiem ārvalstu pārstāvjiem ar lūgumu nodot kameras rīcībā savu valstu ģerboņus telpas izdaiļošanai. Latvijas valsts ģerboni Latvijas sūtniecības Vašingtonā vadītāja Dr. A. Spekkes uzdevumā Montrealas tirdzniecības kamerai nodeva konsuls V. Tomsons.

Tirdzniecības kameras vadība 28. februārī bija rīkojusi dineju aicinātiem ārvalstu pārstāvjiem, no kuŗiem daži ieradās arī no Otavas un Toronto. Kameras ģenerāldirektors pateicās par saņemtajiem ģerboņiem (kopskaitā ap 40). Klātesošo vārdā atbildēja Montrealas konsulārā korpusa vecākais — Rietumvācijas ģenerālkonsuls Dr. G. Štālbergs. Dinejā Igauniju konsula J. E. Marksa vietā pārstāvēja Igaunijas centrālās padomes Kanadā vicepr-dis P. Moldre, Lietuvu — ģenerālkonsuls J. Zmuidzinas, bet Latviju — konsuls V. Tomsons.

Telpā izvietotie ģerboņi gatavoti sudrabā, vaŗā un kokā. Igaunijas, Latvijas un Lietuvas ģerboņi ir kokgriezumi. Ar metallu un krāsu dažādībām visi ģerboņi kopā dod lielisku starptautiskās mītnes iespaidu.

Šis ir jauns gadījums Kanadā, kad Baltijas valstīm ierādīta līdzīga vieta kā brīvajām valstīm. Kaut oficiālajā atklāšanā klāt bija arī Pad. savienības un citu komūnistisko valstu pārstāvji, to ģerboņi nebija redzami. Vai tas būtu Baltijas tautu nopelns.

Kanadas vanadžu salidojumā Toronto DV apvienības Minesotā vanadžu kopas priekšniece Zelma Bulāte pasniedz velti — A. Graudiņas keramiku ar ziedlem Kanadas vanadžu priekšniecei Monikai Jonānei; priekšplānā no kreisās — ASV vanadžu priekšniece V. Freija, Kanadas vanadžu valdes sekretāre T. Gailīte un DV Toronto nodaļas vanadžu kopas priekšniece R. Zamlovska.

Foto: J. Līģers

Preses ball Ņujorkā

Latviešu preses biedrība beidzot bija atkal reiz sadūšojusies un 2. martā pēc trīs gadu pārtraukuma sarīkojusi Preses balli Ņujorkā, kuŗa New Yorkers viesnīcas Grand Ball Room telpās Manhatenā pulcināja gandrīz 300 apmeklētāju, to vidū, protams, ievērojamu skaitu preses ļaužu un rakstnieku, bet netrūka arī krietns skaits mūziķu, gleznotāju, dziedātāju un citu mākslas nozaŗu pārstāvju, kaut balliņieku vairums bija pieskaitāms profesijām, kuŗām mazak kopīga ar rakstīšanas vai citam makslam. Tā, piemēram, ar lielu „deiegāciju" ballē piedalījās BATUN ļaudis. Bet tā jau ir katrā ballē, un šai ziņā nekā atšķiriga nebija arī Ņujorkā. Vienīgā jūtamā atšķirība ir fakts, ka LPB centrālās valdes sēdekli Ņujorkā, tāpat kā atsevišķo LPB kopu darbības vietās Preses balles nenotiek regulāri, tā ka LPB Kanadas kopa ir vienīgā, kas šādu balli rīko katru gadu.

Kamēr pamazām pulcējās balinieki (arī šai ziņā nav atšķirības, jo Ņujorkā, tāpat kā Toronto, latvieši nemēdz ievērot sarikojumu sākuma laiku), LPB priekšnieks Viktors Irbe, kā balles atbildīgais vadītājs, un aktieris Rūdolfs Mucenieks, kas bija izraudzīts par vakara konferansjē, pārmaiņus iepazīstināja publiku ar viesiem. Tā pamazām un it nemanot aizritēja laiks, kamēr balli varēja oficiāli atklāt ar tradicionālo polonēzi.

Liekas, ka polonēzes vaditājs advokāts Eižens Kerno šai vakarā zaudēja vismaz 10 mārc. svara. Viņš savu uzdevumu veica suverēni kā piedzīvojis feldmaršals kaujas laukā, izkliedzot franciskas pavēles, kuŗas — neticami! — pārskanēja O. Skultes 7 vai 8 vīru lielā deju orķestŗa zālē mestās skaņas, un arvien par jaunu pametot savu komandpunktu polonēzes galvgalā, lai pareizi ievirknētu kādu attālāku pāri, ievirzītu kādu rindu citā virzienā un paslavētu, ka tik inteliģentus „polonēzētājus" vēl nav redzējis. Tā viņš paveica šķietami neiespējamo: visai mazajā zāles deju laukumā patiešām bez misekļiem un sastrēgumiem izvadīja gaŗo pāru rindu likločų sojojumā.

Balles programmu ievadīja trio Trīs no Pārdaugavas (Felikss Ērmanis ar dēlu Mārtiņu un Vilnis Baumanis), ģitaru pavadījumā nodziedot balles prologu, kuŗa tekstu, liekas, bija rakstījis Nikolajs Kalniņš. To balliņieku čalās neizdevās skaidri saklausīt. Šī prologa tekstu atmiņai pārnest mājās varēja katrs, kas iegādājās iespiesto balles izdevumu „Preses Pīle", kuŗa Ņujorkā iznāca jau 6. reizi. Trio vēlākajā programmas ritējumā balliņieku priekšā stājās vēlreiz, dziedot un strinķšinot vairākas atjautīgas kuplejas, kuŗas galvenokārt bija tekstējis Vilnis Baumanis. Publikas piekrišana bija atsaucīga, gandrīz tikpat liela, kādu paraduši saņemt Čikagas Piecīši. Vai „pārdaugaviešos" viņiem neveidojas konkurence, vismaz attiecksmē uz kuplejām?

Programmas „nagla" tomēr bija pazīstamā dejotāja Vija Vētra. Ja spāņu dejā viņa izcēlās ar liegumu, tad pilnīgi pārvērtās brīdī, kad stājās publikas priekšā kā Drukas kļūdu velniņš, kas tīksminājās par saviem pastrādātajiem nedarbiem avīzē, šoreiz sarīkojuma „Preses Pilē". — Tas vairs nebija velniņš, bet īstens velns, bet pašu Viju Vētru pēc šī snieguma gribētos pārkristīt par Viju Viesuļvētru...

Kā parasti Preses ballēs, abi Ziemeļamerikas latviešu laikraksti bija dāvinājuši šampanieša pudeles piešķiršanai balliniekiem, kuŗiem uzsmaida laime. Kādā veidā to izdara, tas atrodas rīkotāju ziņā. Ņujorkā pudeles neizlozēja, nelika tās izpelnīties arī kādā atjautīgā spēlītē, bet piešķiršanas tiesības nodeva pašiem balliniekiem, lūdzot tos nosaukt pa skaitlim. Tos pareizi savirknējot pēc iepriekš izstrādātas „atslēgas", dabūja divus ieejas karšu numurus, kuŗu laimīgie īpašnieki varēja pie sava galdiņa atgriezties ar dzirkstīgā un spirdzinošā dzēriena pudeli. Laikraksta „Latvija Amerikā" redaktors A. Vinčels savas redakcijas dāvinājumu pasniedza Krišam Aplokam, pārstāvis G. Grī... nai Okolo-Kulaka...

Jauku dīvertis... likas piedalīšanos... deju balles nori... Vija Vētra, pati... devums: ar deg... dejot paša „cho... lo deju, tad noc... kādam otra dzim... Šai stafetes dejā, ... par graciozu, iej... zijas apdāvinātu ... tējās advokāts E... not, ka nav tikai ... jātnieks, bet arī ... daiļo mākslu tal...

Tuvojās jau r... izskanēja pēdējās ... ju orķestŗa skaņ... kiem nācās grūti... kas zina, pēc cik... kā atkal notiks... Beigu vārdā grib... le bija labi izde... ju no Toronto p... steidza. Ņujorkie... formālo stīvumu... jautrās ballēs, k... okupanti jūtas p... kuŗai citi galdiņ... ses ballē viesi ... galdiņa pie gald... tos ar draugie... paziņām un iep... kotnējiem svešn... tam šķirtos kā ... ses ballē arī jā...

Reiz...

(Pārnesum...

raksturiem izp... pamatīgi. Par ... stāstu varoņi ir ... un pārliecinoši ... daudziem, bet ... vilcieniem (kau... nais cilvēks" st... ta"). Varbūt I... Ildzējis arī tas, ... logs?

Kaut Irbes ... mi nav gluži b... tātes piejaukum... jai tie ir ļoti s... gi. Jāatzīst, ka ... nenoliedzami s... mantojis gan ... pārkausēdams ... Ārpasaules tē... palīdz rast ies... nāža iekšpasau... gi Inta atmiņā... vieta") ir (sāk... aina, tāpat lid... motocikli viņa ... ta „tagadnes" ... kontrasts, ko ... pēji veido, at... iekšpasaules p... spēju atgriezt... un savā agrāk...

O. Krāšņš ... prozai ir „sta... Šķiet, ka tā t... laikam, provi... ģionālisma" t... Irbes darbos ... daba, bet viņš ... zīst arī citas ... zviedriskām" i... bu, ka Irbe d... kās valodās. V... technikai nav ... daudz mācīj... dernistiem, va... māra Bergma...

...TO ZIŅAS

...telpās. Archibīskapa A. Lūša kabinetā atlauzti daži dokumentu skapji, bet arī šoreiz meklētā nauda nav atrasta, jo draudze to baznīcas telpās neglabā. Šis ielaušanās gadījums ir ļoti līdzīgs iepriekšējam, kas notika gadu mijā, tādēļ domājams, ļaundaris ir tā pati persona.

● TLB gadskārtējais kostīmu vakars notiek 9. martā plkst 7.30 vakarā Latviešu namā un šogad nosaukts par „L. S.D." Latviešu sabiedriskā doma). Par telpu dekorējumu gādājis mākslinieks O. Grebže. Paredzēti arī jautri priekšnesumi un labāko masku godalgošana.

● Latviešu katoļu draudzes dievkalpojums notiks 10. martā plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā. Pēc dievkalpojuma blakustelpās Katoļu studentu apvienības Dzintars gadasvētku akts.

● Ceļā uz slimnīcu 29. februārī ar sirdstrieku mirusi 40 gadu vecā skrundeniece Hilda Palmera. Par viņu sēro divi mazgadīgi dēli, vecāki un māsa ar ģimeni, bet nelaikes dzīvesbiedrs miris jau pirms 5 gadiem ASV. Aizgājēju 2. martā no Rosara bēru nama pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētu izvadīja māc. A. Briedis. Bēru namā sēru mūziku uz ērģelēm spēlēja Anita Rundāne.

● Īsi pēc ievietošanas slimnīcā sirdstriekas sekās 4. martā 60 gadu vecumā miris Arvīds Bumburs, kuŗu pēdējā gaitā uz Jorkas kapsētu izvadīja archibīskaps A. Lūsis. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre un brālis.

● Pēkšņā nāvē 75 gadu vecumā 6. martā miris vecais strēlnieks Kārlis Kiršs. Nelaikim veltītu aizlūgumu 9. martā plkst. 12.30 dienā Portera bēru namā vadīs archibīskaps A. Lūsis, pēc tam mirušo pārnelnos. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri, dēlu, vedeklu un mazdēlu.

...AS ZIŅAS

Latvijas nacionālo krāsu lentēm un atvadvārdiem: „Life given for freedom and humanity — never in vain!" J. G.

● Latviešu ev.-lut. Kristus draudzes plkv. O. Kalpaka un Latvijas atbrīvošanas ciņu dalībnieku pieminas dievkalpojums notiks 10. martā plkst. 11 dienā. Piedalīsies draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā, skauti un gaidas.

MONTREALA

● Igaunijas valstsvētku svinībās bija kavēts ierasties Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons, bet viņa un latviešu svelcienus nodeva Montrealas latviešu organizāciju padomes un vietējās DV nodaļas priekšsēdis J. Gributs. Svinīgajā svētku aktā piedalījās arī vietējās vanadžu kopas pr-ce V. Māldere.

LONDONA

● DV nodaļas rīkotais plkv. O. Kalpaka pieminas sarīkojums notiks 16. martā plkst. 7.30 vakarā (78 Dundas Str. West). Rakstnieks Arnolds Rasa runās par tematu „Latviešu kaŗavīrs", bet Modris Lorbergs skandēs savus patriotiskos dzejoļus. Vanadzes rūpēsies par kafijas galdu.

Toronto DV apvienības Minesotā ...ima Bulāte pasniedz veltī — A. ...iem Kanadas vanadžu priekšniecei ... no kreisās — ASV vanadžu priekš... džu valdes sekretāre T. Gailīte un ... kopas priekšniece R. Zamlovska.
Foto: J. Līgers

Preses balle Ņujorkā

Latviešu preses biedrība beidzot bija atkal reiz sadūšojusies un 2. martā pēc trīs gadu pārtraukuma sarīkojusi Preses balli Ņujorkā, kuŗa New Yorkers viesnīcas Grand Ball Room telpās Manhatenā pulcināja gandrīz 300 apmeklētāju, to vidū, protams, ievērojamu skaitu preses ļaužu un rakstnieku, bet netrūka arī krietns skaits mūziķu, gleznotāju, dziedātāju un citu mākslas nozaŗu pārstāvju, kaut balinieku vairums bija pieskaitāms profesijām, kuŗām mazāk kopīga ar rakstīšanas vai citām mākslām. Tā, piemēram, ar lielu „delegāciju" ballē piedalījās BATUN ļaudis. Bet tā jau ir katrā ballē, un šai ziņā nekā atšķirīga nebija arī Ņujorkā. Vienīgā jūtamā atšķirība ir fakts, ka LPB centrālās valdes sēdeklī Ņujorkā, tāpat kā atsevišķo LPB kopu darbības vietās Preses balles nenotiek regulāri, tā ka LPB Kanadas kopa ir vienīgā, kas šādu balli rīko katru gadu.

Kamēr pamazām pulcējās ballinieki (arī šai ziņā nav atšķirības, jo Ņujorkā, tāpat kā Toronto, latvieši nemēdz ievērot sarīkojumu sākuma laiku), LPB priekšnieks Viktors Irbe, kā balles atbildīgais vadītājs, un aktieris Rūdolfs Mucenieks, kas bija izraudzīts par vakara konferansjē, pārmaiņus iepazīstināja publiku ar viesiem. Tā pamazām un it nemanot aizrītēja laiks, kamēr balli varēja oficiāli atklāt ar tradicionālo polonēzi.

Liekas, ka polonēzes vadītājs advokāts Eižens Kerno šai vakarā zaudēja vismaz 10 mārc. svara. Viņš savu uzdevumu veica suverēni kā piedzīvojis feldmaršals kaujas laukā, izkliedzot franciskas pavēles, kuŗas — neticami! — pārskanēja O. Skultes 7 vai 8 vīru lielā deju orķestra zālē mestās skaņas, un arvien par jaunu pametot savu komandpunktu polonēzes galvgalā, lai pareizi ievirknētu kādu attālāku pāri, ievirzītu kādu rindu citā virzienā un paslavētu, ka tik inteliģentus „polonēzētājus" vēl nav redzējis. Tā viņš paveica šķietami neiespējamo: visai mazajā zāles deju laukumā patiešām bez misekļiem un sastrēgumiem izvadīja gaŗo pāru rindu likloču sojojumā.

Balles programmu ievadīja trio Trīs no Pārdaugavas (Felikss Ērmanis ar dēlu Mārtiņu un Vilnis Baumanis), ģitaru pavadījumā nodziedot balles prologu, kuŗa tekstu, liekas, bija rakstījis Nikolajs Kalniņš. Tō ballinieku čalās neizdevās skaidri saklausīt. Šī prologa tekstu atminai pārnest mājās varēja katrs, kas iegādājās iespiesto balles izdevumu „Preses Pile", kuŗa Ņujorkā iznāca jau 6. reizi. Trio vēlākajā programmas ritējumā ballinieku priekšā stājās vēlreiz, dziedot un strinķšķinot vairākas atjautīgas kuplejas, kuŗas galvenokārt bija tekstējis Vilnis Baumanis. Publikas piekrišana bija atsaucīga, gandrīz tikpat liela, kādu paraduši saņemt Čikagas Piecīši. Vai „pārdaugaviešos" viņiem neveidojas konkurence, vismaz attieksmē uz kuplejām?

Programmas „nagla" tomēr bija pazīstamā dejotāja Vija Vētra. Ja spāņu dejā viņa izcēlās ar liegumu, tad pilnīgi pārvērtās brīdī, kad stājās publikas priekšā kā Drukas kļūdu velniņš, kas tīksminājās par saviem pastrādātajiem nedarbiem avīzē, šoreiz sarīkojuma „Preses Pilē". Tas vairs nebija velniņš, bet īstens velns, bet pašu Viju Vētru pēc šī snieguma gribētos pārkristīt par Viju Viesuļvētru...

Kā parasti Preses ballēs, abi Ziemeļamerikas latviešu laikraksti bija dāvinājuši šampanieša pudeles piešķiršanai balliniekiem, kuŗiem uzsmaida laime. Kādā veidā to izdara, tas atrodas rīkotāju ziņā. Ņujorkā pudeles neizlozēja, nelika tās izpelnīties arī kādā atjautīgā spēlītē, bet piešķiršanas tiesības nodeva pašiem balliniekiem, lūdzot tos nosaukt pa skaitlim. Tos pareizi savirknējot pēc iepriekš izstrādātas „atslēgas", dabūja divus ieejas karšu numurus, kuŗu laimīgie īpašnieki varēja pie sava galdiņa atgriezties ar dzirkstīgā un spirdzinošā dzēriena pudeli. Laikraksta „Latvija Amerikā" redaktors A. Vinčels savas redakcijas dāvinājumu pasniedza Krišam Aplokam, bet „Laika" pārstāvis G. Grīnbergs — Annai Okolo-Kulakai.

Jauku divertismentu ar publikas piedalīšanos — t.s. sveces deju balles norisē iestarpināja Vija Vētra, pati to uzsākot. Uzdevums: ar degošu sveci rokā dejot paša „choreografētu" solo deju, tad nodot sveci tālāk kādam otra dzimuma pārstāvim. Šai stafetes dejā, ja tā var teikt, par graciozu, iejūtīgu un fantazijas apdāvinātu baletnieku atestētājās advokāts E. Kerno, apliecinot, ka nav tikai sauss paragrafu jātnieks, bet arī mūzu skūpstīts daiļo mākslu talants...

Tuvojās jau rīta stunda, kad izskanēja pēdējās O. Skultes deju orķestŗa skaņas, bet balliniekiem nācās grūti šķirties, jo — kas zina, pēc cik gadiem Ņujorkā atkal notiks Preses balle? Beigu vārdā gribas atzīt, ka balle bija labi izdevusies, iebraucēju no Toronto pat patīkami pārsteidza. Ņujorkieši pazīstami ar formālo stīvumu, kuŗu patur arī jautrās ballēs, kad katra galdiņa okupanti jūtas pasaule par sevi, kuŗai citi galdiņi neeksistē. Preses ballē viesi tomēr klīda no galdiņa pie galdiņa, lai aprunātos ar draugiem, patriektu ar paziņām un iepazītos arī ar sākotnējiem svešiniekiem, lai pēc tam šķirtos kā paziņas. Tā Preses ballē arī jābūt! Vē.

Vijas Vētras iemiesotais Drukas kļūdu velniņš Preses ballē Ņujorkā.
Foto: B. Rozītis

LNF sekmīgs darba gads

Latviešu nacionālā fonda padomes gadskārtējo sapulci 24. februārī Stokholmā vadīja padomes pr-dis A. Ūdris un protokolēja H. Valdmanis no Norvēģijas. Pārskatu par aizvadītā gada darbību sniedza valdes pr-dis Dr. V. Ginters un kasieris P. Liepiņš.

Nacionālā fonda vārds un darbs aizvadītajā gadā sakarā ar 20 darba gadiem ar plašiem rakstiem presē daudzināts visos kontinentos, dodot sabiedrībai iespēju par pavelkto.

Neapspīrdami pirmajā vietā pavelktā darba uzskaitē liekamā plašās grāmatas „Latvia — Country and People" izdošana 2000 eksemplāros, no kuŗiem jau 1500 izsūtīti pieprasītājiem dažādās zemēs. Grāmatas izplatīšanā fonda valde lielāko vērību veltījusi tam, lai tā nokļūtu ārzemju bibliotēkās un citos iestādījumos. 130 eksemplāru saņēma Apvienoto nāciju permanentās delegācijas Ņujorkā, ap 100 eks. Zviedrijas parlamenta locekļi un kultūras dzīves personības. Grāmatas izdošana fondam izmaksājusi vairāk nekā 74.000 kronu.

Daudzus pasākumus Baltijas tautu brīvības centienu virzienā fonds veicis kopā ar citām baltiešu un arī zviedru organizācijām. Baltiešu kopdarbības rezultātā turpina iznākt globālie informācijas biļeteni angļu, vācu un zviedru valodā. Pašreiz Stokholmā notiek kopīgi rīkota izstāde, kuŗa rāda Baltijas valstu likteņus, it sevišķi pēdējos 50 gados.

Protestam pret Anglijas nelikumīgo rīcību Baltijas valstuzelta lietā rīkota kopīga konference ārzemju un zviedru preses pārstāvjiem. Ārzemju prese informēta arī par rusifikāciju Latvijā. Fonds aktīvi piedalījies arī lielās pretkomūnistiskās demonstrācijas noorganizēšanā sakarā ar boļševiku oktobra revolūcijas 50 gadiem.

Zināmu uzmanību ieguvusi arī LNF izdotā pastkarte „50 Years October Revolution — Red Fascism — Slave Labor Camps". Starptautisko cilvēku tiesību dienā to saņēma visi Zviedrijas rīksdaga locekļi. Tā izplatīta arī t. s. Rasela tribunālā Kopenhāgenā u. c. valstīs.

Fonda izdotie materiāli Anglijā, ASV, Austrālijā, Argentīnā u. c. zemēs izplatīti lielā mērā ar fonda pārstāvju starpniecību šajās zemēs, tāpat tie nodoti dažādām citām organizācijām, baltiešu studentu kongresiem, BBC raidītāja Austrumzemju problēmu studiju grupai. Sevišķi jāatzīmē LNF pārstāvību izcilais darbs ASV H. Mindenbergā, Austrālijā — A. Proda, Argentīnā — V. Gusta un Norvēģijā — H. Valdmaņa vadībā, kā arī fonda pārstāves Burosā — Gēteborgā N. Dzalbes darbs.

Filmas „Eiropas traģēdija" vienu kopiju pašreiz izrāda ASV, otru Austrālijā. Fonds materiāli atbalstījis arī dažādus jaunatnes, kultūras, sporta u. c. pasākumus.

LNF budžets 1967. gadā, kas bija pieņemts 85.000 kronu apmērā, izpildījies ar uzviju. Kopīgais apgrozījums bijis 277.600 kr., un bilance uz šāgada 1. janvāri sasniedza 112,616 kronu.

Pēc revizijas komisijas ziņojuma padome pārskatus vienbalsīgi apstiprināja un izteica pateicību valdei un ģenerālsekretāram Andrejam Eglītim. Budžetu šim gadam pieņēma 50.000 kronu apmērā, paredzot līdzekļus baltiešu kopīgiem ziņu biļeteniem, sludinājumiem presē sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadiem, raidījumiem uz okupēto Latviju, trimdas dzejnieku darbu izlases izdošanai okupētās Latvijas vājadzībām, brošūrai angļu valodā „Kas viņus tiesās par noziegumiem pret latviešu tautu padomju okupācijas laikā?" un brošūrai par Baltijas valstu federāciju. Paredzēti arī līdzekļi 15 min. gaŗas krāsu filmas — „Latviešu tautas tērpi" ar politisku tekstu izgatavošanai, kā arī jaunatnes un kultūras darba atbalstam.

LNF pārstāvis Latvijas atjaunošanas komitejas centrā O. Freivalds informēja par pērnā rudens sesiju Jimo, Zviedrijā. Padome vienprātīgi atzina par pareizu fonda pārstāvja noraidīgo viedokli Nacionālā darba padomes un Latvijas brīvības fonda dibināšanas jautājumā, jo pēc jaunām institūcijām nav nekādas vajadzības. Jāaktīvizē vienīgi LAK EC prezidija darbība.

Sakarā ar pārcelšanos darbā uz Ņujorku no LNF padomes izstājies redaktors A. Strautmanis, slimības dēļ arī agr. A. Martinovs (abi no Upsalas). Viņu vietā padomē nāk St. Boriss no Stokholmas un inž. A. Kristsons no Gēteborgas. —o

Reizē simbolists...

(Pārnesums no 3. lpp.)

raksturiem izpausties plaši un pamatīgi. Par spīti tam, Irbes stāstu varoņi ir visumā ļoti dzīvi un pārliecinoši — tie zīmēti nedaudziem, bet gaužām trāpīgiem vilcieniem (kaut vai „slaidais, jaunais cilvēks" stāstā „Vienīgā vieta"). Varbūt Irbeņ šai ziņā palīdzējis arī tas, ka viņš ir sociologs?

Kaut Irbes ārpasaules tēlojumi nav gluži bez zināma banālitātes piejaukuma, pa lielākai daļai tie ir ļoti svaigi un izteiksmīgi. Jāatzīst, ka viņš rafinētā un nenoliedzami sekmīgā veidā izmantojis gan vēroto, gan lasīto, pārkausēdams visu savā iztēlē. Ārpasaules tēlojumi palaikam palīdz rast ieskatu kāda personāža iekšpasaulē; piemēram, zirgi Inta atmiņās (stāstā „Vienīgā vieta") ir (sākotnēji) ārpasaules aina, tāpat lidmašīnas, auto un motocikli viņa tiešajā resp. stāsta „tagadnes" vērojumā, bet — kontrasts, ko šīs ainas savstarpēji veido, atļauj parādīt Inta iekšpasaules pārvērtības, viņa nespēju atgriezties pagātnes vidē un savā agrākajā „es".

O. Krātiņš konstatē, ka Irbes prozai ir „starptautiska skaņa". Šķiet, ka tā tiešām ir. Iemesls, laikam, provinciālisma un „reģionālisma" trūkums. Visbiežāk Irbes darbos rādās Zviedrijas daba, bet viņš, acīm redzot, padzīst arī citas zemes ar ļoti „nezviedriskām" iezīmēm. Nav šaubu, ka Irbe daudz lasījis vairākās valodās. Viņa pieeja prozas tehnikai nav konservātīva, viņš daudz mācījies no cittautu modernistiem, varbūt pat no Ingemāra Bergmana filmām. Tādēļ nav jābrīnās, ka Irbes prozā pavīd līdzība gan, teiksim, ar Kītsa „Odu grieķu urnai" (sienas glezna sagrautās mājas priekštelpā stāstā „Tikpat kā mājās"), ar Oldesa Hakslija romānu „Ape and Essence" (ne gluži kā scenārijā), ar Džoisu, Kafku, Hemingveju, Beketu (klaidoņi stāstā „Tikpat kā mājās" diezgan radnieciģi, kaut veidoti samērā reālistiski — Vladimīram un Estragonam lugā „Gaidot uz Godo"). Nav gan teikts, ka še katrā ziņā saskatāmas tiešas ietekmes: var būt arī līdzīga iedaba un pieredze, laikmeta gaisotne u.t.t. Irbes grāmatā tomēr netrūkst arī specifiski latvisku problēmu (piemēram, stāstā „Viesulis").

Irbes „diapazons" sniedzas no „dziļdomīgi mīklaina" reālisma (Galapagu, Vienīgā vieta, Tikpat kā mājās) līdz uzkrītošam simbolismam, tādai kā sapņa vai murga gaisotnei, mīta piekrāsām (Ābola dēļ, Lombejs, Meža zemenes u.c.). Parastas parādības — kaza, zirgi, lidmašīnas, āboli, apelsīni u.t.t. — viņa stāstos top neparasti nozīmīgas, padziļinot vai paplašinot uztveri, bet arī apgrūtinot „saprašanu". Šī grāmata dažā aspektā lasāma gandrīz kā tumši dzelmaina, bet fascinējoša dzeja, kaut Irbe ir īsts daiļprozas rakstnieks, nevis liriķis, kas mēģina rakstīt prozu. Viņš ir reizē simbolists un reālists; dzejnieks un lietišķīgs, distancēts stāstītājs; sapņotājs un atskurbis vērotājs.

Šķiet, ka šai grāmatai būs ievērojama loma mūsu visumā provinciālās, gaužām konservatīvās daiļprozas modernizēšanā un atsvaidzināšanā.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

VAŠINGTONA

◐ DV apvienības gada sapulcē 18. februārī, kuŗu vadīja A. Ābrants un protokolēja E. Tālmane, tūlīt pēc atklāšanas klātesošie ar klusuma brīdi piemināja pērn mūžībā aizgājušo Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieri A. Baumhammeru. Par daudzu gadu darbību organizācijas mērķu sekmēšanā DV centrālās valdes atzinības rakstu saņēma A. Spuriņš. No sapulcē sniegtajiem ziņojumiem izrietēja, ka aizvadītajā gadā notikuši 14 dažāda veida sarīkojumi. Kases pārskats uzrādīja kopīgajos ienākumos 4896,99 dol., atlikums uz šāgada 1. janvāri bija 1048,44 dol. Sevišķa vērība veltīta jaunatnes darbam, sniedzot atbalstu kādam Dīvreizdivi nometnes dalībniekam, svētdienas skolai, bērnu vasaras nometnei un gaidām. ALAs plānu īstenošanai Latvijas dibināšanas 50. gadskārtas gadījumā atvēlēja 50 dol. Pēc garākām pārrunām par vienas darba stundas algas ziedošanu DV speciālajam fondam, sapulce uzdeva savam pārstāvim ASV DV delegātu sapulcē aizstāvēt viedokli, ka visa DV savāktā summa nododama ALAi izlietošanai kultūras mērķiem un propagandai, bet ne delegāciju sūtīšanai uz Afriku un Dienvidameriku. Sporta kopas pr-ks I. Krasts savā ziņojumā uzsvēra, ka sevišķi aktīva bijusi sieviešu volejbola sekcija (komandas kapteine A. Dzenīte, treneris J. Tērauds), kuŗa pērn izcīnījusi ASV latviešu meistartitulu, kā arī uzvarējusi DV dienās Priedainē. Par apvienības pārstāvi ASV DV delegātu sapulcē izraudzīja V. Mednieku, bet ALAs kongresā — A. Zāģeri. Sekojošajās vēlēšanās par apvienības priekšnieku ievēlēja V. Mednieku, bet pārējie ievēlētie valdes locekļi pienākumus vēlāk sadalīja šādi: priekšnieka vietnieks A. Ābrants, sekretāre E. Tālmane, kasieris J. Vītols, biedrzinis A. Spuriņš, kultūras un sarīkojumu nozares vadītājs K. Kļuzulis, viņa palīgs A. Plūcis, garīgās dzīves vadītājs prāv. A. Veinbergs un sporta kopas vadītājs I. Krasts. Revīzijas komisijā ievēlēja K. Blitti (pr-dis), A. Ozoliņu un A. Jordānu.

DETROITA

◐ Latviešu Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes iegādāto dievnamu 25. februārī iesvētīja archibīskaps A. Lūsis, piedaloties LELDAAs vidienes apgabala garīgajam vadītājam prāv. J. Turkam, draudzes mācītājam V. Līventālam, māc. K. Hermanim no Grand Rapidu un apkārtnes latv. draudzes un māc. J. Sīpolam. Dievkalpojumu, kuŗā svētrunu teica archibīskaps A. Lūsis, kuplināja Detroitas latviešu koris dir. R. Zuikas vadībā ar Bēthovena „Tā debess izteic" un A. Ābeles „Lūgšanu". Ērģeles spēlēja draudzes ērģelniece A. Ralta. Pēc dievkalpojuma bija kopīgs azaids, kuŗā archibīskaps nevarēja piedalīties, jo steidzās atpakaļ uz Toronto. Pēc azaida draudzes pr-ks R. Junkulis klātesošos iepazīstināja ar Sv. Pāvila draudzes izveidošanos, sākot ar draudzes dibināšanu 1950. gada 21. maijā līdz pašu dievnama iesvētīšanai. 1966. gada februārī speciāli sasauktā draudzes locekļu sapulce nolēma šo dievnamu pirkt, un 1967. gada jūlijā draudze to pārņēma savā īpašumā. Dievnams kopā ar ēkām iegādāts par 75.000 dol., pārbūvēm paredzēto 10.000 dol. vietā izdoti 15.000, tā īpašuma kopizmaksa iznāk 90.000 dol., no kuŗiem vēl nesamaksāti 18.000. Visi pārbūves darbi, izņemot altāŗa izbūvi veikt talku kārtā. Darbu vadītājs V. Ceplevičs ziņoja, ka talkās piedalījušās 108 personas, nostrādājot vairāk nekā 3000 darba stundu, bet speciālisti vien pāri par 1000 stundu. Sekoja no tālākām un tuvākām vietām ieradušos oficiālo viesu nodoti sveicieni, aploksnes un citas dāvanas, bija arī daudz rakstveida apsveikumu. Nobeigumā draudzes pr-ks R. Junkulis pateicās visiem par piedalīšanos svinībās un saņemtajām veltēm.
O. E.

MINESOTA

◐ Jēzus draudzes gada sapulci vadīja V. Ravovskis, protokolēja J. Strēlnieks. Darbības pārskatus sniedza draudzes pr-ks V. Ravovskis, māc. E. Ķiploks, kasieris V. Gredzens un dāmu komitejas pr-ce E. Zeltiņa. Pērnā gada budžets izpildījies ar uzviju 5189,05 dol. apmērā. Draudzes locekļu skaits ar katru gadu nedaudz audzis, pašreiz sasniedzot 138. Tas nav daudz, bet ASV vidējo rietumu apgabalā ir 13 draudžu ar vēl mazāku locekļu skaitu. Pērn pēdējā gaitā izvadīti 2 draudzes locekļi, bet klāt nākuši 13 jauni. Solītie maksājumi draudzes darbībai kārtoti labi, arī dievkalpojumi, pretēji lielajām draudzēm, bijuši labi apmeklēti. Budžetu šim darba gadam pieņēma 5000 dol. apmērā. Pērn kapa vietu iegādei ieguldīti 1083,50 dol., šai gadā, neskaŗot budžeta līdzekļus, nolēma ieguldīt vēl 400 dol. no pērnā gada ienākumu atlikuma. Par draudzes priekšnieku ar aklamāciju ievēlēja F. Dravnieku, bet draudzes padomē darbosies V. Gredzens, J. Jātnieks, A. Leiše, H. Liepiņš, V. Ravovskis, G. Stopnieks un I. Strēlniece. Par dāmu komitejas priekšnieci izraudzīja E. Zeltiņu, bet revizijas komisijā E. Dunduru, A. Lanku un P. Zeltiņu. A.L.

Ja kāds to spēj, kādēļ ne tu?

Dundadznieka Teodora Zieriņa vārds plaši pazīstams latviešu sabiedrībā, bet vēl vairāk, iespējams, amerikāņu vidū viņa pretkomūnistiskās un patriotiskās nostājas, kā arī dedzīgo neskaitāmos amerikāņu laikrastos publicēto lasītāju vēstuļu dēļ. Ka amerikāņu sabiedrība šādu darbību prot novērtēt, apliecina Tedim Zieriņam piešķirtais Valleifordžas (Valley Forge), Pensilvēnijā, Brīvības apvienības goda raksts. Šis apvienības pašreizējais goda priekšsēdis ir kādreizējais ASV prezidents ģenerālis Dvaits D. Eizenhauers. Apvienības uzdevumā goda rakstus piešķir t. s. valsts un mācības iestāžu apbalvojumu žūrija.

Še paskaidrojams, ka Brīvības apvienība (Freedom Foundation), kas nodibināta zīmīgā vietā — Valleifordžā, kuŗā pirmais ASV prezidents Džordžs Vašingtons piedzīvoja dramatiskus brīžus ciņā pret angļiem, katru gadu Vašingtona dzimšanas dienā, 22. februārī, apbalvo ASV pilsoņus par izciliem veikumiem valsts labā. Apbalvojumi iedalīti vairākās grupās, tos piešķirot izciliem kaŗavīriem, zinātniekiem, preses, radio un televīzijas darbiniekiem, rakstniekiem, izglītības darbiniekiem u.c. Tedim Zieriņam goda raksts piešķirts par izcilas lasītāja vēstules publicēšanu presē. Paziņojumā par goda raksta piešķiršanu uzsvērts, ka apbalvojums dots pateicībā par izcilu sasniegumu, palīdzot ASV pilsoņiem saskatīt ceļu, kurp ved ASV mērķi un uzdevumi.

Atzinību izpelnījusies visvairāk T. Zieriņa 1966. gada 21. decembrī Čikagas presē publicētā lasītāja vēstule „Bēgļa pārdomas Ziemsvētkos" — (Christmas Thoughts of Red Refugees), kuŗā atgādinātās amerikāņu kristiešiem, cik tie laimīgi, ka var svinēt Ziemsvētkus baznīcā, ģimenes un draugu vidū, kamēr daudzi viņu kristīgie brāļi Kristus dzimšanas dienu piemin kaut kur komūnistu vergu nometnē, dziļi ogļraktuvēs, šajās 20. gadsimta katakombās. Par Ziemsvētku atzīmēšanu sarkanajā Ķīnā 5 garīdznieki 1966. gadā aprakti dzīvi. T. Zieriņš šai vēstulē aicina brīvās pasaules kristiešus nekad neaizmirst brāļus, kuŗi izcieš komūnistu vajāšanas mocības, netiekdamies pēc dārgām dāvanām, svētku maltītēm, mirdzošām baznīcām un ādā iesietām bībelēm, bet vienīgi pēc Dieva vārda jebkuŗā veidā, jo viņiem tas vairs nav pieejams.

Šī vēstule ievietota arī T. Zieriņa publicēto vēstuļu kopojumā „If One Can Do It, Why Not You?" (Ja kāds to spēj, kādēļ ne tu?), kas satur vairāk nekā 10 gadu darba šķērsgriezumu, jo pirmā vēstule laikrakstā parādījusies 1957. gada 19. novembrī. Šis izdevums par 50 centiem un pasta izdevumiem pieprasāms Tedim Zieriņam (2433 N. Sawyer Ave, Chicago, Ill., 60647 U. S. A.).

Dedzīgais komūnisma apkarotājs T. Zieriņš caurmērā iesūta ap 600 vēstuļu gadā dažādiem amerikāņu laikrakstiem „no krasta līdz krastam". Šīs vēstules veicinājušas iepazīšanos un draudzību ar vairākiem amerikāņu pretkomūnisma darbiniekiem, to vidū ar Ilinojas pavalsts deputātu J. Vulfu un vēstures skolotāju un jaunatnes organizāciju vadītāju R. Karlsonu, kam arī šogad piešķirts Brīvības apvienības goda raksts. Ilinojas pavalsts un Čikagas pilsētas pilnīgu apbalvoto sarakstu publicēja pavalsts lielākais laikraksts „Chicago Tribune" savā 22. februāŗa, Džordža Vašingtona dzimšanas dienas, numurā. Goda rakstu un medaļu pasniegšanas datums vēl nav paziņots.

Ja kāds to spēj, kādēļ ne tu?
Z. K.

Tedis Zieriņš laikrakstā „Chicago Tribune" lasa par sevi rakstīto.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa 10 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves un 2 vannas istabas. Ūdens-apkure. Plats privāts ibraucamais ceļš, dubultgarāža. 9 gadu 8% atklāta hipotēka.

Danforth — Broadview: 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas, dubultgarāža. Cena $25.900. Īpašums brīvs no parādiem.

Danforth — Broadview: 6 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, moderna apkure. Cena $19.900.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVU NIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

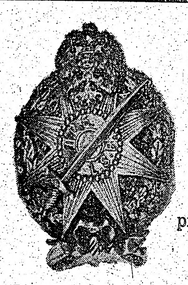

Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils . . .

Mūsu biedrības līdzdibinātājs,
7. Bauskas latviešu strēlnieku pulka cīnītājs

Kārlis Kiršs

dzimis 1892. g. 23. novembrī,
pievienojies aizsaules pulkiem 1968. g. 5. martā Toronto.

LATVIEŠU KARA VETERĀNU STRĒLNIEKU BIEDRĪBA KANADĀ

ZSA ZSAS BEAUTY SALON
Ilgviļņi $6.00
(parastā cena $10.50).
Krāsošana (Tints) $4.50
(parastā cena $7.50) —
līdz 1968. g. 23. martam.
Tālr. 532-5267, Toronto.
Draudzīgs vācu uzņēmums
1602 Dufferin St.,
(tuvu pie St. Clair)

IZDODAMAS
2 ISTABAS UN VIRTUVE I stāvā un 1 istaba II stāvā latviešu mājā, 5. min. no Chester pazemja stacijas, garāža.
Rakstīt J. Kuzem, 41 Jackman Ave., Toronto 6.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W
RO 7-3153
Parkošana abās bēru mājās

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā. 491 College St., Toronto 4, Ont.

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET
A. BERZIŅA
THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00
GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CIŅU PRET KOMUNISMU.
Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Parakstu .....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Sūtiet naudu uz Latviju
NAUDĀ, ko sūta
GRAMERCY
TIEK IZSNIEGTA KĀ
NAUDA
caur ārzemju tirdzniecības banku.
Piegāde 2 nedēļās
SAŅĒMĒJS VAR NAUDU IZLIETOT KATRAI VAJADZĪBAI.
NEKĀDI ATVILKUMI.
JŪS ESAT NODROŠINĀTI TIKAI AR LICENCĒTU FIRMU PAKALPOJUMIEM BEZ STARPNIECĪBAS. NAV APSLĒPTU MAKSĀJUMU.
VAIRĀK KĀ 20 GADU PIEREDZE KLIENTU APKALPOŠANĀ.
VISI PĀRVEDUMI GARANTĒTI PILNOS APMĒROS UN APDROŠINĀTI.
Licenzēts pie bankas un apdrošināšanas departamenta. Nodrošināts: ar $20.000.00. Oficiālais USSR kvītis ar saņēmēja parakstu. TARIFS: 9 rubļi par US $10.00. Nodeva: līdz $30.00 — $2.75, virs $30.00 — 10%.
GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street,
Newark, N. J. USA.
Speciālpiedāvājums Lieldienām un pavasara sezonai.
Automašīnām cenas pazeminātas par 10%
Pasūtinājumiem jāienāk pie mums līdz 1968. g. 26. aprīlim. Izmantojiet šo izdevību.
Sūtiet U.S. dolaru dāvanu certifikātus pirkšanai speciālos dolaru veikalos. Nekāda maksa par šo pakalpojumu.
Pieprasiet brīvo katalogu tekstilijām un mājturības priekšmetiem. Pasūtiniet jau tagad Lieldienām.
Gramercy
Dib. 1945. g.
118 E 28th Street,
New York, N Y. 10016.
Tel. MU 9-0598.

Sarīkojumu kalendārs
TORONTO

9. martā — pl. 8 vakarā Latviešu namā TLB tradicionālais kostīmu vakars „L.S.D.".
9. martā — pl. 7.30 vakarā DV namā (125 Broadview Ave.) LKIA dāmu komitejas rīkotā balle.
10. martā — plkst. 5 pēcp. Latviešu namā TLTA Sestdienas ģimnazijas „Talantu vakars"
17. martā — plkst 5.30 Latviešu namā Rīgas Latviešu Biedrības 100 gadu dibināšanas piemiņas akts.
21. martā — plkst. 8.30 Latviešu namā koncertapvienības koncerts — Voldemārs Ruševics, vijole, pie klavierēm Edite Timermane.
23. martā — pl. 7.30 vak. DV Toronto nod. saviesīgs sarīkojums ar priekšnesumiem — 125 Broadview Ave.
24. martā — pl. 5 pēcp. Latviešu namā L. Auzāne—Vītoliņas 3 cēl. komēdijas „ATBALSIS" izrāde.
24. martā — plkst. 3 p.p. Latviešu namā Latgales pēcpusdiena. T. Puisāna referāts ar koncertdziedones A. Sapales-Raikovskas piedalīšanos. Latgales novada mākslinieku, daiļamatnieku gleznu un rokdarbu skate. Toronto latv. kat. vienības sarīkojums.
31. martā — pl. 5 p.p. Latviešu namā Aspazijas 100 gadu dzimšanas dienas atcere — LPB Kanadas kopas sarīkojums.
6. aprīlī — pl. 8. vak. Sv. Andreja baznīcā Cherubini „Rekviēms" un H. Berino „Kristus tiesāšana." Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris un simf. orķestris —dir. A. Purvs.
20. aprīlī — Vīru koŗa VIESTURS gadskārtējais koncerts — balle.
26. aprīlī — Kalvis koncerts Unitarian Church auditorijā.
10. maijā — pl. 8.00 vak. tradicionālā maija balle „Kādreiz maijā" DV namā, 125 Broadview Ave.
5. oktobrī — Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

HAMILTONA
16. martā — pl. 5.30 Holiday Inn Imperial Palace zālē, 150 King E., Latviešu-kanadiešu draudzības vakars ar vakariņām, koncertu: DV koris, soliste Astra Kalniņa un dejotāja Vija Vētra ar sekojošu balli, spēlēs P. Diamond slavenā deju kapella.

STEIDZĪGI VAJADZĪGI
LATVIEŠU SPIESTUVĒ
DARBINIEKI
Mašīnburtlicis un aplauzējs — amata pratēji. Var būt arī iesācējs ar teorētiskām zināšanām.
Lūdz pieteikties no pl. 9 — 5 pēcp.
tālr. 921—7121, Toronto.

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalnājs. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējis — A. Kalnājs.

Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri. Stereo $5.50
150. Psalms — B. Brittens. Orātorijas „Svētīti laudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.

Verena Stelps - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.

Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežardēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5., Stereo $5.50
Sen tas bij. Neaizmirstamais skūnsts. Atceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenāis. Bij Jānu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.

Daugavas Vanagu Nr. 1. Tikai Mono $5.00
Paliec sveiks, mans mazais draugs. Dzimtenes meitenes dziesma. Kad šķiroties no tēva mājām. Man dzīvē laimes nav. Tumba rasā. Ikkatru sestdienas vakaru. Saule uzlec mirdzēdama. Paliec sveika, baltā bērzu birze. Zilais lakatiņš. Augstienē pie Madonas. Klip, klap. Kad ar uzvaru šo kauju.

Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpiņrasā. 15. divizijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā. draues. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.

Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vēlīni. Ar laiviņu ielaidos. Div dzelteni kumelīni. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zalāi līdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nākst atkal.

Vīru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns milna. Jaunība. Mīlā. Dzimtā puse. Jānu laiks. Saule un mēness. Dzelmiņu snauda. Pūtiņ pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta līgavina. Aiiā manu vieglu prātu. Div' baiāri. Padziedami nu. bālini. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju bīrzu sesku. Kalēiini bālelini. Aius kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Solists: J. Barušs.

Nujorkas kokiu un dziedātāju ansamblis
KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50. Stereo $5.50
Koklītes skanēja. Trīs sidraba upītes. Puri, puri, meži, meži. Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganiju. Dancis Nr. 3. Kāzu balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, aglelt, aglelt. Aiz kalniņa mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Koklīte skanēja. Balti gulbiti satumuši. Talka, talka, liela talka. Sēju jauku rozu dārzu. Pirmā diena, otrā diena. Noriet saule vakarā. Kam tie kalni. Kam, liepiņa, tu nolūzi. Cīrulīti, mazputnin. Kamolīndeia.

Antons Kivlenieks. Mono $5.00
(Latviešu tautas dziesmas un dejas kokles pavadījumā)
Cielava, baltgalve. Cīruli, cīruli. Vāverīte. Aiz kalniņa dūmi kūp. Smīkls man. Visi ciema suņi rēja. Ciema daiļā sērdienīte. Teci, teci, kumeliņi. Pieci gadi kalpiņš biju. Mugurdancis. Stovēju, dzidoju. Aiz azara bolti bārzi. Myus cīma meitiņa. Gaŗa mana šī naksniņa. Redz' kur jāja. Puiši, puiši. Vai, māmiņa. Rikšu bēri es palaidu. Jandāliņš.

Meiteņu kvintets — ROTA. Stereo 5.50
Latviešu tautas dziesmas: Jo dziedāju, jo skanēja. Ai, saulīte. Saules teiksma. Visiem rozes dārzā zied. Kālabadi galdiņam. Švāģera meitiņa. Kūko, mana dzeguzīte. Nāk rudentiņš. Ej projām, ledutiņ. Pus vasaras es dziedāju. Trīcēj' kalni. Beidzamāsi rozes sēju. Lūdzami, ļautiņi.

Vera Leinvebere — klavieres. $5.25
J. Vītols — Variācijas un T. Ķeniņš — Sonāta.

DABŪJAMAS
DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
ONTARIO IEDZĪV. + 5% P.S.T.

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

DAUGAVAS VANAGU NAMS
izīrē telpas
● DEJĀM
● KĀZĀM
● VIESĪBĀM
Pieteicams
M. ADAMS kundzei
pēc pl. 6 vakarā
HO6-1517, Toronto

Dāviniet sveštautiešiem
Prof. Alekša Rubuļa
LATVIAN LITERATURE
lai palīdzētu popularizēt Latvijas vārdu
Dabūjama
DV grāmatnīcā
491 College St., Toronto 4, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

Cik maksā labs padoms?
Īstā brīdī — nesamaksājams, un citās reizēs tas pasarga no „dārgas maksāšanas" neziņas vai vieglprātīgas taupības dēļ. Lietpratīgs padoms, vairāk nekā 17 gadu pieredzes asināts, bez maksas nāk līdz un vienmēr pavada katru apdrošināšanas darījumu, ko Jūs labā nokārtojis

VALD. BEBRIS
apdrošināšanas speciālists
759 — 0266

ELZA PĒRKONE
Sejas un matu kopšana. Preparāti. Matu veidošana, krāsošana, ilgviļņi. Ik dienas.
DEBORAH — ANN'S Beauty Salon.
1 A Browning Ave. HO 3-5198, Toronto.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 457 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

MĒS IESPIEŽAM
- *Laulību un iesvētību ielūgumu kartes*
- *Vizītkartes*
- *Dokumentus biedrību vajadzībām*
- *Koncertu programmas*
- *Sarīkojumu biļetes*
- *Plakātus, dziesmu lapiņas*
- *Vēstuļu veidlapas, aploksnes*
- *Grāmatas, žurnālus*

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

LAIKRAKSTA „LATVIJA AMERIKĀ" atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Hans PLAUDE
Tel. HO 6-1131

...IET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

...oadview: 6 istabu dubultkieģeļu māja, ...derna apkure. Cena $19.900.

...LVI NIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ ...LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSETĀ.

...EIDZĪGI VAJADZĪGI ...TVIEŠU SPIESTUVĒ ...RBINIEKI

...uzējs — amata pratēji. Var būt arī ...zināšanām.

...ikties no pl. 9 — 5 pēcp. ...r. 921—7121, Toronto.

...ATVIEŠU ...U PLATES

...rogs — koris. Stereo $5.50 ...ājs. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — ... dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — ...kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — ... Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. ...šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais

...udzes koris ar orķestri. Stereo $5.50 ...s. Orātorijas „Svētīti laudis" prologs. ...tīgi, kam bēdas.

...embrans/ klavieres. Mono $5.00 ...lade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķe...iņš.

...s koris. Mono $4.50. Stereo $5.50 ... Geistauts, E. Timermane — ērģeles ...s: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. ...eniņš. Kā briedis brēc — E. Melngai...vasars. Gloria — A. Vivaldi.

...as un dziesmas. Mono $5., Stereo $5.50 ...mais skūsts. Atceries meitenīt. Pēr...lais. Brīkšlenāis. Bij Jānu nakts. Vēl...augs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.

...u Nr. 1. Tikai Mono $5.00 ...is draugs. Dzimtenes meitenes dzies...e mājām. Man dzīvē laimes nav. Tum...nas vakaru. Saule uzlec mirdzēdama. ...u birze. Zilais lakatiņš. Augstienē pie ...d ar uzvaru šo kauju.

...Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50 ...ule riet. Baltā roze. Kad pār austru...urzeme. Kur Gauja plūst. Pumpiņra... Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdel...e nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti.

... — Teiksma. Mono $5.00 ...ņidos. Div dzelteni kumelini. Visiem ...ālāi līdacina. Saulīt' tecēj', tecēdama. ...mas saule. Spāniešu romance. Liepu

...VIESTURS. Mono $4.50 ... gadam iedziedātā 21 dziesma) ...i. Karš. Uguns mīļna. Jaunība. Miglā. ... Saule un mēness. Dzelmiņu snauda. ...cazīt. Grīti pūta ligavina. Aitā manu ... Padziedami nu, bālini. Viens gans ...dzina. Apsēloju birzi sesku. Kalēšini ...irigenti: I. Sakss un L. Albertiņa. So...

... un dziedātāju ansamblis ...ĢA. Mono $4.50. Stereo $5.50 ...draba upītes. Puri, puri, meži, mežī. ...nīdama saganiņu. Dancis Nr. 3. Kāzu ...miegu. Oi, agleit, agleit Aiz kalniņa ...imeniece. Koklīte skanēja. Balti gul... liela talka. Sāju jauku rožu dārziņu. ...Noriet saule vakarā. Kam tie kalni. ...Cīrulīti, mazmutnin. Kamolindeļa.

...vlenieks. Mono $5.00 ...nas un dejas. kokles pavadījumā) ... cīruli. Vāverīte. Aiz kalniņa dūmi ...ma suni rēja. Ciema dailā sērdienīte. ...gadi kalpiņš biju. Mugurdancis. Sto...olti bārzi. Myus cīma meitina. Gaŗa ... kur jāja. Puiši, puiši. Vai, māmiņa. ...ndāliņš.

... ROTA. Stereo 5.50 ... Jo dziedāju, jo skanēja. Ai, saulīte. ...ozes dārzā zied. Kālabadi galdiņam. ...mana dzeguzīte. Nāk rudentiņš. Ej ...aras es dziedāju. Tricēj' kalni. Bei...mi, ļautini.

...ere — klavieres. $5.25 ...jas un T. Ķeniņš — Sonāta.

...ĀMATNĪCĀ ... ST. TORONTO 4, ONT. ...IEDZĪV. + 5% P.S.T.

...NAS ...LE ... II

PAZĪSTIET SAVAS TIESĪBAS!

Kanadas taisnīgas nodarbināšanas likums (Fair Employment Practices Act (1953) aizliedz diskrimināciju darba vietās un uzņemot arodapvienībās rases, ādas krāsas, ticības vai nacionālās izcelsmes dēļ.

Līdzīgi likumi ir spēkā sekojošās provincēs: Ontario, Kvebekā, Ņubransvikā, Jaunskotijā, Manitobā, Saskačevanā, Albertā un Britu Kolumbijā.

Šie likumi paskaidroti atsevišķā brošūrā, kuŗā minētas arī dažādo tiesas iecirkņu adreses, kuŗos iesniegt sūdzības. Tā saņemama, rakstot:

Fair Employment Practices Branch,
Canada Department of Labour,
Ottawa, Ontario.

KANADAS DARBA DEPARTAMENTS

Hon. John R. Nicholson, ministrs

George V. Haythorne, viceministrs

Latviešu uzņēmums

IMANTA PARCEL SERVICE
Oldmarken 12, Bagsvaerd
Copenhagen — Danmark.

Nosūtām Jūsu piederīgajiem vislabākos Dānijas pārtikas produktus, tie saņēmējus sasniedz visātrākā laikā.
Ieteicam jau laikus nosūtīt gaļas produktus, jo, iestājoties siltākam laikam, nosūtīšana būs apgrūtināta.
Pavasarim iestājoties, esam saņēmuši no Šveices un Anglijas jaunus, modernus drānu sūtījumus, kuŗu paraudziņus lūdzam pieprasīt.
Steidzamai palīdzībai ieteicam mūsu ātros gaisa pasta saiņus.
Lidpaka bez jebkādas piemaksas:
3 gab. dāmu vai kungu itaļiešu „Lilion" nailona lietus mēteļi $40.—
Ar mūsu starpniecību varat nosūtīt arī krievu ražotos automobiļus, motociklus un saimniecības piederumus, kā arī pārsūtīt naudu un US dolaru certifikātus.
Lieldienu pasūtinājumus lūdzam nodot jau laikus, bet ne vēlāk kā līdz **15. martam.**
Pašreiz vēl spēkā mūsu cenrādis Nr. 46, no kuŗa **lūdzam svītrot saini Nr. Š — 101.**
Kam cenrāža vēl nebūtu, lūdzam to pieprasīt augšējā adresē.
IMANTAS dāvanu sainīšu nodaļa.

A. EGLĪTIS — TV RENTAL

17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

Toronto Window MFG Co. Ltd

165 CENTRE ST. E., RICHMOND HILL, ONT.
Piedāvā augstākās kvalitātes alumīnija logus un durvis
Izdara dažādus logu pārbūvju darbus.
LABS DARBS. MĒRENAS CENAS.
Nesaistošai informācijai zvanīt
darbā 889-1471, mājās BA 5-5314.
Edvardam vai Aldonai SPROGIS

LATVIEŠU VĒSTURE DZEJĀ UN GLEZNĀS

IZNĀKUŠI 3 SĒJUMI:

1. sējums — DZINTARJŪRAS VASARA
2. sējums — UGUNIS UN ASINIS
3. sējums — SVEŠOS CEĻOS UN PAJUMTĒ

Pēdējās Latvijas brīvības vasaras skaisti lirisko noskaņu pēkšņi pārtrauca briesmas — austrumu barbaru iebrukums mūsu dzimtenē. Sajukums valda visā Latvijas dzīvē, kad pēkšņi tas, kas bija vismazvērtīgākais, kļuva ievērojamākais. Tam sekoja nepiedzīvoti asins plūdi un karš. Abas puses dzied un dzejo par Kurzemīti - Dzintarzemi, bet abas nežēlīgi viens otram uzbrūk, līdz beidzot daļai tautas, glābjot dzīvību, jādodas trimdā, kur tos māc izmisīgas ilgas pēc zaudētās dzimtenes.

Nav vairs ilgi, kad iznāks trimdas un vispār latviešu lielākais izdevums par Latviju rakstos un skaņos.

Dr. Edgara Adersona
LATVIA in 50 YEARS — LATVIJA 50 GADOS

pāri 500 lappusēm, dubultformātā $19.80
Iznācis jau arī TEIKU 10. sējums, pieprasiet grāmatnīcās.
LATVJU GRĀMATA

PĀRSŪTĀM
naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jaunie rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINIŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

UZ LATVIJU

sūtiet visvairāk pieprasītās dāvanas
DĀVANU CERTIFIKĀTUS

Pilnīgi garantēti tikai dāvanu certifikāti ir visvērtīgākie un daudz labāki nekā dāvanu sainiši. To jums piederīgie apliecinās.

TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM
jūsu piederīgie visu var iegādāties — pārtiku, apģērbu, tekstilijas, apavus un daudz citu lietu — amerikāņu, rietumeiropiešu, kā arī vietējos ražojumus speciālos Vneshposyltorg dolaru veikalos. To jums piederīgie apliecinās.

TIKAI PAR DĀVANU CERTIFIKĀTIEM
jūsu piederīgie var nopirkt ko vēlas par speciāli pazeminātām cenām. To viņi jums apliecinās.

NAV PIEMAKSAS
ne sūtītājam, ne arī saņēmējam.

PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR INERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
New York, N.Y. 10010
PIEPRASIET JAUNĀKO CENRĀDI

ĻOTI SVARĪGI — AUTOMAŠĪNAS ar 10% atlaidi. Iepriecīniet savus piederīgos, pasūtinot viņiem automašīnas. Pasūtiniet tagad un ietaupiet naudu. **Pēdējā diena — 1968. g. 25. aprīlis.**

ASV dolaru certifikāti uz Latviju

Kā mums ziņo Intertrade Express Corp. firma, tagad ir ļoti izdevīgi sūtīt ASV dolaru certifikātus uz Latviju, jo par tiem jūsu piederīgie var iegādāties pat četrreiz vairāk nekā par ruļļiem speciālos Vneshposyltorg veikalos. Šie veikali iekārtoti visās lielākās pilsētās, tajos dabūjami amerikāņu, rietumeiropiešu un vietējie ražojumi. Tāpat jums ir iespēja par dolariem jūsu piederīgajiem iegādāties dzīvokli, kas .. nesalīdzināmi lētāk nekā par rubļiem. Tāpēc sūtiet ASV dolaru certifikātus caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010.

LATVIEŠU NAMS
izīrē telpas

sarīkojumiem un viesībām. Birojs atvērts katru dienu no pl. 11—1 p.p. un 6—8 vak. Sestd. no pl. 11—1 p.p. un 4—6 vak.
Uz vēlēšanos nama dāmu komiteja rīko arī godību galdus.
TELEFONS 922—2931
491 College St. Toronto

Kungu krekli īsām piedurknēm 4. gab. kastē
$8.00
776 Yonge St., pie Bloor, Toronto

ĻOTI SVARĪGI AUTOMAŠĪNAS UZ LATVIJU AR 10% ATLAIDI
Iepriecīniet savus piederīgos, pasūtinot viņiem automašīnu.
PASŪTINIET TAGAD
un ietaupiet naudu. Vēlākais laiks ir 1968. g. 25. aprīlis.

SIS IR PAZEMINĀTAS CENAS

	US $
Volga Gaz—21R	2365.19
Volga Gaz—21 US	2553.71
Moskvitch 408	1759.30
Moskvitch 408E	1945.88
Moskvitch 408E ar četrām priekšugunīm	1963.88
Zaporozhets—965 A	957.60
Zaporozhets 966 V	
Jaunais modelis	1149.30

PIEPRASIET MŪSU JAUNO CENRĀDI.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR INERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Speciāli uz Latviju

Visvairāk pieprasītās vērtīgās dāvanas
ITALIEŠU LIETUSMĒTEĻUS
Kungu vai dāmu — tumši zilā, tumši zaļā vai tumši brūnā krāsā. Cenā ieskaitīts viss, tā ka jūsu piederīgiem nekas nav jāpiemaksā.
1 lietusmētelis ...US $ 23.40
2 lietusmēteļi .... US $ 36.30
3 lietusmēteļi .... US $ 51.20

Garšīgi pārtikas saiņi — vienmēr gaidīta dāvana. Labākie amerikāņu produkti.
IT — 505 ..... US $ 25.90
4,5 mārc. cukurs, 4,5 m. rīsi, 4,5 m. žāvēts bekons, 4,5 m. kviešu milti, 2,5 m. cūku tauki.
TYPE 417 ..... $ 34.90
10 mārc. cukurs, 10 mārc. kviešu milti, 10 mārc. rīsi, 10 mārc. cūku tauki.
DELICIOUS ..... $ 39.50
1,25 mārc. grauzdēta kafija, 1 m. šokolāde, 10 unc. tēja, 2,5 m. cukurs, 1,25 m eļļa, 1,25 m. siers, 2,5 m kviešu milti, 2,5 m. rīsi, 2,5 m. jaukti žāv. augļi, 1,25 m žāvēts bekons, 1,25 m. žāvēts šķiņķis, 1,25 m. rozīnes, 2,25 m. labākie biskvīti un vafeles, 10 unc. pipari.
Pieprasiet MŪSU JAUNO CENRĀDI.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR INERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI - PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas KIVLENIEKS

VEIKALĀ UN DARBNĪCA 934½ Bloor St. W., Toronto 4
Ont., tālr. 533—2887 Īpatiešiem atlaide

KAS? KUR? KO? TORONTO

R. G. Balodis, D.C.

Ārsts — chiropraktiķis
Ārsvēju muguras, kāju un galvas sāpes. 928 A Kingston Rd. Toronto 13, Ont. tālr. 699-3584.
Pieņemu Hamiltonā: 2 reizes nedēļā, otrdienās un sestdienās, 191 James St., tālr. JA 2-4713

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS

Ādolfa Kristapsona gaļas un desu veikals - darbnīca HO 6 - 5152
1095 QUEEN ST. E

Pavasara delikatešu veikals un konditoreja LE 1-7353
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

789-1511
Alfred Stikuts Realtor
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
A. STIKUTS, FRI.
2889 Dufferin St. 789-3949

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana ■ palielinājumi ■ dupliķāti ■
■ citi darbi ■ izcilus kvalitāte ■ atlaide ■
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont.
Tel. 363—6496

LATVIAN MUSIC

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVESUMA KLĀSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Ziverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅA, solo E. Ziverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BALELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

LP 2

Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;
K. Baumanis DIEVS SVĒTI LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEME, solo H. Holm un E. Ziverte; A. Kalniņš ŪDENSROŽU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDAT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E. Jaunviksna; V. Ozoliņš MAN ŠAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CIRULA VEDĪBAS solo E. Ziverte; J. Poruks PAVASARA DZIESMA.

LP 3

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters
Jānis Mediņš ARIJA; E. Dārziņš MELANCHOLISKAIS VALSIS; J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDITACIJA; J. Vītols 5 TAUTAS DZIESMAS: Skaisti iziedi, lakstīgala, Āvu, āvu baltas kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, saulīte, drīz pie Dieva.

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:
Reitera koris ar simf. ork. diriģents Teodors Reiters
J. Vītols DIEVIŅKAIS MIRDZUMS; E. Melngailis ES SKAISTU ROZĪT ZINU; L. van Beethoven SVĒTA NAKTS, AK IZLEJ TU; E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS; J. Graubiņš NAVES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZIESMA; A. Kalniņš NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERUM CORPUS.

LP 5

Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svīta: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6

Paula Brīvkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris;
Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Eizas Ķezbereš teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši jāja pieguļā, Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Noritis.

LP 7

Adele Pulciņa-Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu Kvartets: A. Noritis, V. Rušēvics, E. Vinerts, A. Ozoliņš.
J. Vītols PIE TAVA AUGSTA BALTA LOGA; AIZVER ACTIŅAS; MAN PRĀTA STĀV; MAZIŅŠ BIJU, NEREDZĒJU; W. A. Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8

Marisa Vētras dziedoņi, A. Strombergs, klavieres.
A. Strombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M. MacVicar, soprāns, M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cīrulis, baritons; MAZA BIJU, NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Līcīte DZEGUZE KŪKO M. MacVicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MĀTES DZIESMIŅA M. MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRĪZ PIE DIEVA I. Birne - Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Strombergs EJ, SAULĪTE Marisa Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PROTU PROTU, REDZU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI, ZAĻĀ LIDACIŅA M. MacVicar, soprāns; A. Strombergs PILNA UPE BALTU ZIEDU M. Bērziņa, alts, A. Kivlenieks, tenors; M. Zariņš DZEGUZE UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. Strombergs REDZ, KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Kivlenieks, A. Vītols; A. Kalniņš JURKA, PUIKA, MADI ĶERA A. Kivlenieks; A. Strombergs APSEGLOJU MELNO KUĻI M. Vētra (60 g. v.); T. Ķeniņš MIEŠTIŅŠ J. Cīrulis, baritons PIECI GADI KALPIŅŠ BIJU M. Mac - Vicar, A. Kivlenieks, J. Cīrulis.

LP 9

Paula Brīvkalne, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa un meitiņa, 6. Kara kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Čaklītes dziesma, 10. Pavasara ganības, 11. Glomeņa precības.
6 tautas dziesmas:
Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU; Jāzeps Vītols DZIEDĀJ' TAUTU TIRUMA; ES NEIETU TO ČELIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA; AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10

Ernests Māršaus, tenors, Valija Reizniece-Baranoviča, klavieres.
P. Šuberts SAPES UN CERTBAS; J. Ivanovs MĀRAS ZEME; ARAJA TICĪBA; J. Kalniņš MOCEKĻI; J. Norvilis AGLONA; J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪZAM DZĪVOT, LATVIJA.
Latviešu karavīru tautas dziesmās
J. Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ', KARAVĪRI BĒDAJAS, NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKRĒJA, PADZIEDĀSIM NU, BĀLIŅI; P. Jurjāns ES KARA AIZIEDAMS; J. Vītols APKĀRT KALNU GĀJU, ČUČI, MANA LIGAVIŅA.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA, TOREIZ, DARZS, IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MIĻA SKŪPSTS. Ludmila Šepe - Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GLĀSTS, MAN SIRDS IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mecosoprāns. TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶESTRI solisti: Marita un Gunārs Larsens.

LP 12

Ksenija Bīlina, mecosoprāns, Josephine Lee, klavieres.
Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMAS: Sudrabiņa lietiņš lija, Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabāja, Kūko, mana dzeguzīņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdziņa, Es adīju raibus cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projām, ledutiņ.
8 tautas dziesmas:
Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Māršaus, tenors un vijole, Roger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ' PUIKA — tenors ar vijoli. J. Ķepītis KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA; A. Plīčs SIJĀ AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀRZIŅŠ, AUN, MEITIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora duets. L. Garūta SUDRABOTA ZĪLE BRECA, NO JURIŅAS IZPELDĒJA. Soprāna solo. J. Vītols AIJĀ, ANCIT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 13

J. Graubiņš — Lāčplēšu dziesma. K. Lietiņš — Tikai viena dziesma. J. Cimze — Seglo, māsiņ, kumeliņu. Vīru koris Kokle. Diriģ.: E. Māršaus 1., 3./ E. Smalkais 2. A. Kalniņš — Brīnos es. P. Šuberts — Pasaciņa. E. Māršaus, tenors. J. Vītols — Bālais mēness, Debess lotoss, A. Raiskuma, soprāns. Ā. Ore — Daugaviņa māmuliņa. J. Norvilis — Piebaldzietes precinieks. Vīru koris Kokle, diriģ. E. Māršaus, L. Garūta — Rīga dimd, Pūt, vējiņi. Duets: A. Raiskuma un E. Māršaus. A. Kalniņš — Ak tu mazais ākotiņis. J. Vītols — Visi mani radi raud. A. Raiskuma, soprāns. P. Līcīte — Tumša nakte, zaļa zāle. E. Māršaus, tenors.

LP 14

Kas tie tādi. M. Lavri — Lāčplēšiem, Dzimtene. G. Verdi — Trubadūrs, Traviata. A. Jurjāns — Nevis slinkojot. Jāz. Mediņš — Baudi zaļo jaunību. Ā. Ore — Meldermeitiņa. P. Šanebergs — Es dziļi glāzē ieskatījos. Ch. Gounod — Fausts. V. Zommers — Vai gudrās dabas mājiens, Laiks steidzas prom. Ādolfs Kaktiņš, baritons, ar simf. orķestri.

LP 15

Jānis Mediņš — 2 Spīdolas ārijas no op. Uguns un nakts: Es esmu es, Dzer manu dzidrumun 6 dejas no baleta Mīlas uzvara: Baltā roze, Rožu valsis, Vijolītes, Tulpes, Majpukītes, Komiskā deja. Žerměna Heine - Vāgnere, soprāns. Latviešu simfoniskais orķestris. Diriģents — autors.

LP 16

E. d'Albert — Ieleja. R. Wagner — Tanheizers. A. Bizet — Karmena. Ch. Thomas — Hamlets. Conradi — Vina dziesma. Ādolfs Kaktiņš ar simf. orķestri — Maziņš biju, neredzēju, Līgo virkne, Puiši jāja pieguļā, Sīfā, zēni, mums dzīvoti. Mariss Vētra ar orķestri — Ej, saulīte, drīz pie Dieva (2. variants). Amanda Liberts-Rebane ar orķestri.

DABŪJAMAS
DV GRĀMATNĪCĀ

491 College Street, Toronto 4, Ont.
CENA $5.50 + 5% PST.

UNO MANKIN REALTOR
Member Toronto Real Estate Board Ont. Association of Real Estate Boards.
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114 mājās 691-3873

Danforth — Broadview: 8 istabu atsevišķa dubultkieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Īpašums labi uzturēts. Iemaksa $3.500.

Danforth — Woodbine: 6 istabu atsevišķa dubultkieģeļu māja, eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $2.900.

Scarboro: 6 istabu atsevišķs dubultkieģeļu bungalovs. Eļļas apkure, moderna virtuve, viena 4-daļīga un otra 2-daļīga vannas istaba. Privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $4.200.

SAGĀDĀJAM AIZDEVUMUS IEMAKSĀM KĀ ARI ZIKARTOJAM OBLIGĀCIJAS BEZ ATLIDZĪBAS

SPORTS

PANĀKUMI ĀTRSLIDOŠANĀ

Kad Nansija Grīna izcīnīja sudraba medaļu kalnu slēpošanā ziemas olimpiskajās spēlēs Grenoblē, Kanadas ledushokejisti pacīlātībā pieveica Čechoslovakiju, bet kad Nansija ieguva zelta medaļu, kanadiešu golfists Džordžs Nudsons arī savu izcīnīto uzvaru ASV turnejā un 20.000 dol. godalgu izskaidroja sakarā ar savas šarmantās tautietes lielo panākumu Grenoblē.

Liekas, kaut kas līdzīgs atgadījies arī latviešu vieglatlētam un ātrslidotājam Kārlim Pavasaram, kas 24. un 25. februārī Otavā notikušajās Ontario provinces atklātajās meistarsacīkstēs ātrslidošanā piedalījās senioru B klasē un uzvarēja trīs slidojumos —220, 440 un 880 jardu distancēs, bet 1 jūdzes slidojumā ierindojās 2. vietā. Šis ir lielākais panākums, kādu K. Pavasars guvis savā samērā garajā ātrslidotāja karjērā, kuŗas sākums meklējams jau Latvijas neatkarības pēdējos gados.

Vai arī Kārlis Pavasars sava snieguma kāpinājumu būs radis, uzzinot, ka nedēļu iepriekš Manitobas pilsētā Reddirā latvietis Leo Ezeriņš (Winipegā) notikušajās Kanadas meistarsacīkstēs ātrslidošanā labojis divus Kanadas rekordus? Paldies sirsnīgajam sporta draugam par atsūtīto laikraksta izgriezumu, no kuŗa uzzinām, ka Leo Ezeriņš slidojis 0,2 jūdzes 29,1 sekundē, labojot 1964. gadā sasniegto līdzšinējā rekordu par 0,5 sek. Par 0,2 sek. Ezeriņš labojis arī 1959. gadā reālizēto Kanadas rekordu 440 jardu distancē, veicot to 35,2 sek., kas, pārrēķināts 500 m distancē, dotu apm. 43 sek. rezultātu! Liekas tomēr, ka ar laika atzīmi 440 jardu slidojumā kaut kas nav kārtībā, bet nenoliedzams ir fakts, ka Kanadai šāda zēna vēl nav bijis un jaunā Leo Ezeriņa personā aug ātrslidotājs, par kuŗu vēl dzirdēsim.

Mūsu laikraksta sporta redakcija (V. Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., Canada) būtu pateicīga, ja sporta draugu sūtīti avīžu izgriezumi vai arī īsi apraksti par latviešu sportistu startiem un sasniegtajiem rezultātiem to sasniegtu biežāk.

V. T.

LATVIEŠU SEKMES ONTARIO MEISTARSACIKSTĒS GALDA TENISĀ

Nav pasakāms, vai arī kanadiešu galda tenisisti par neparasti lielo pretimnākšanu var pateikties slēpotājai Nansijai Grīnai un viņas panākumiem olimpiskajās ziemas spēlēs Grenoblē, bet fakts ir, ka nule notikušajām Ontario provinces slēgtajām meistarsacīkstēm visas balvas bija ziedojusi provinces valdība, bet telpas atvēlējusi Toronto pilsēta. Liekas neticami, bet šoreiz tomēr gribas jautāt, vai patiešām arī amatieŗu sports Kanadā reiz tiks uz „zaļā zara"?

Meistarsacikstēs piedalījās dalībnieku rekordskaits — 114, un tā kā apmēram ceturtā daļa no tiem bija jaunieši, tad Ontario galda tenisa savienība ar paļāvīgu skatienu var raudzīties nākotnē. Arī šoreiz bez uzvarām nepalika latviešu galda tenisisti, kas Kanadā ir „labā cenā".

Sieviešu vienspēlē jauku panākumu guva latviete Ženija Marinko, kuŗa finālā pārspēja kādreizējo Kanadas meistari Sturmenu ar 21 — 19, 21 —5, 18 — 21, 21 — 10 rezultātu. Apjēzīmē, ka Sturmena savā laikā aizgāja no aktīvo rindām, jo nespēja atrast pareizo spēles veidu pret Ž. Marinko. Tagad, atgriezusies aktīvo vidū, viņa par jaunu guva atziņu, ka nekas nav mainījies un pret Ž. Marinko spēlēt „neprot", reizē ar to arī uzvarēt ne... Toties Sturmena no tālākās līdzdalības „izsita" otru latvieti — Veltu Ādmini, izlīdzinātā spēlē gūstot 22 — 20, 19 — 21, 21 — 11, 21 — 16 uzvaru. Sacensībās nepiedalījās pašreizējā Kanadas meistare lietuviete V. Nešukaite.

Vīriešu vienspēles A klasē latviešu spēlētājiem lielākās galvassāpes sagādāja vairākkārtējais Kanadas eksmeistars Maksis Marinko. Vispirms viņš ceturtdaļfinālā pieveica Laimoni Eichvaldu, pēc tam pusfinālā pārspēja arī pašreizējo Kanadas meistaru Modri Žulpu ar 21 — 16, 21 — 15, 21 — 16 rezultātu. Savu uzvaru seriju M. Marinko turpināja arī finālā, uzvarot Ivakiču ar 18 — 21, 23 — 21, 21 — 16, 21 — 13 un kļūstot Ontario meistars. Piedalījās arī latvietis J. Kuga, bet zaudēja jau turnīra pirmajā kārtā.

Vienspēles meistarsacīkstēs pie dzīvoto zaudējumu rūgtumu mazināja lieliski nospēlētās divspēles: M. Žulps un L. Eichvalds ieguva meistartitulu, finālā pārspējot abus vienspēles finālistus M. Marinko un Ivakiču ar 20 — 22, 19 — 21, 21 — 18, 21 — 17, 21 — 16 rezultātu. Skaitļi rāda, ka uzvara nenācās viegli, jo pēc zaudētiem abiem pirmajiem setiem vajadzīgi stipri nervi, lai uzvarētu trīs nākošajos setos.

Vīriešu vienspēles E klasē līdz pusfinālam aizcīnījās Ernests Skujiņš, kur zaudēja R. Cengam, kas junioru klases pusfinālā lika liekties arī E. Skujiņa dēlam Viktoram. V. Skujiņš vēl labāk cīnījās zēnu klasē līdz 15 gadu vecumam, kuŗas finālā tikai pēc sīvas spēkošanās zaudēja pret E. Katino ar 7 — 21, 16 — 21, 20 — 22. Cīņa bija sīkstāka nekā to izteic rezultāts. Ar vecumā līdzīgiem zēniem (grupā līdz 13 gadiem) Viktors Skujiņš tika galā pavisam viegli un finālā pārspēja M. Polsenu ar 21 — 14, 21 — 9.

Jauktās divspēles pusfinālā Sturmena un Ivakičs 5 setos uzvarēja V. Ādmini un M. Žulpu, bet finālā, arī 5 setu spēlē, pieveica Tomkinu un L. Eichvaldu.

Sieviešu divspēles finālā notika „trakas lietas", bet par to lai pastāsta spēles rezultāts: Sturmena un Kerra pieveica Ž. Marinko un V. Ādmini ar 21 — 17, 5 — 21 (!), 5 — 21 (!), 21 —17, 21 — 14...

Tuvākajā nākotnē latviešu galda tenisisti piedalīsies turnīros Sarnijā, Montrealā un Detroitā.

V. Teteris

Āziātu ieceļošanu Kanadā atvieglinās

Anglijas jaunais likums par Kēnijas āziātu iecelotāju skaita ierobežošanu uz 1500 gadā vēl pēdējā brīdī pirms spēkā stāšanās izsauca jaunu āziātu masu ieplūšanu Anglijā, ko jau agrāk likuma atbalstītāji apzīmēja par „rasisku uzliesmojumu". Kad parlamentā notika debates par jauno likumprojektu, kuŗu otrā lasījumā pieņēma ar 372 — 62 balsīm, Nairobi lidlauku Kēnijā atstāja lidmašīna pēc lidmašīnas, kuŗas bija pārpildītas ar āziātu izceļotājiem, kuŗi centās iekļūt Anglijā, kamēr jaunais likums tiem neaizcērt durvis.

Atdaloties no Anglijas un 1963. gadā iegūstot neatkarību, Kēnijā kādu laiku dzīve ritēja bez sevišķām pārmaiņām. Bet kopš pagājušā gada decembŗa, kad arī Kēnijā sākās vispārēja „afrikānizācija" un tajā jau kopš daudziem gadiem iecelojušajiem āziātiem un to pēcnācējiem nācās izšķirties par Kēnijas pavalstniecības pieņemšanu, sākās plaša masu bēgšana uz Angliju. Kopš pagājušā gada decembŗa 15.000 āziātu jau atstājuši Kēniju un ieradušies Anglijā. Šis fakts arī pamudināja angļus uz jauno likumu, kas āziātu ieplūdumu ierobežotu.

Vēlēšanās atstāt melno pārvaldīto Kēniju bija tik liela, ka pēdējā brīdī izceļošana jau līdzinājās pānikai. Daudzi āziāti pārdeva savas mājas, automobiļus un citas personīgās mantas par viszemākajām cenām, lai tikai ātri varētu likvidēt savu iedzīvi daudzus gadus nodzīvotajā zemē, kuŗa daudziem bija arī dzimtene. Viņi devās uz Angliju, it kā Kēnijā pēkšņi būtu izcēlies mēris. Kēnijas āziāti bija tiktāl solidārizējušies, ka turīgākie pat pabalstīja mazturīgākos izceļotājus lidmašīnu biļešu iegādē.

Nairobi lidlaukā izceļotāju un pavadītāju drūzma bija tik liela, ka policija bija spiesta lietot cietgumijas nūjas, lai atvairītu āziātu tūkstošus, kas aizsprostoja lidlauka galveno ieeju. Domā, ka jaunais Anglijas likums aizcirtis durvis 20.000 Kēnijas āziātiem, kas nekādā ziņā negrib samierināties ar pēdējā laikā steidzināto Kēnijas „afirikānizāciju". Afrikas valstis gan viena pēc otras ieguvušas neatkarību, bet lielas masas, kā to rāda Kēnijas piemērs, labāk uzticas agrākajiem „apspiedējiem" nekā apšaubāmajai brīvībai.

Sakarā ar Anglijas jauno likumu paredz, ka Kēnijas āziāti lauzīsies uz Kanadu. Jau tagad Kanadas augstajā komisijā Nairobi ienāk 30—40 āziātu lūgumu dienā pieškirt iecelošanas atļauju. Šos lūgumus virza tālāk uz Kanadas sūtniecību Beirutā, kur atrodas tuvākais Kanadas imigrācijas birojs. Sakarā ar Kēnijas jauno „afrikānizācijas" aktu, kas atņems darba atļaujas āziātiem pēc 1. marta, ja tie izvairīsies pieņemt Kēnijas pavalstniecību, gaidāms, ka Austrumafrikas „rasisko uzliesmojumu" tagad nāksies izturēt Kanadai. Imigrācijas ministrija Otavā jau gatavojas Kēnijas āziātu lūgumu izvērtēšanai. Kanadas lētā darba spēku sajūsminājies arī prēriju provinces Saskačevanas premjērs Ross Tačers, kas mudinājis ministru prezidentu Pirsonu akceptēt Kēnijas āziātu iecelošanu, kuŗa valrošot Kanadas iedzīvotāju skaitu un valsts labklājību. Indijas ministru prezidente Indīra Gandija nobažījusies, ka „rasiskais uzliesmojums" varētu skart arī Indiju, kur jau tā ir liels iedzīvotāju dabīgais pieaugums un bezdarbs.

Kanadas imigrācijas ministrs Maršāns paskaidrojis, ka Kanadai nav īpašas programmas Kēnijas āziātu iecelošanai, bet viņu uzņemšanu jau gatavojot. Uz Kēniju dosies Kanadas imigrācijas ierēdnis, kas pieņems izceļotāju lūgumus, ja pieplūdums būs pietiekami liels. „Mēs šos imigrantus speciāli neteldzam, bet gaidām viņu lūgumus," piemetināja Maršāns.

Imigrācijas ministrs tomēr jau tagad saņēmis dažu parlamentāriešu iebildumus, ka imigrācijas ierēdņu sūtīšana uz Kēniju, iekām nav skaidri zināms, cik liels āziātu skaits vēlas Kanadā iecelot, ir pārsteidzīga rīcība. Vēl norādīts, ka bezdarbnieku skaits Kanadā jau tagad samērā liels, pašreiz 7% no visiem nodarbinātajiem.

Pagājušajā gadā no Kēnijas Kanadā iecelo ja 239 personas pret 114 imigrantiem gadu iepriekš. Tie tomēr bija galvenokārt britu izcelsmes izceļotāji, kas nesamierinājās ar Kēnijas melno valdību, Tagad, kad Anglija aizcirtusi durvis Kēnijas āziātiem, paredzams, ka to masas ieplūdīs Kanadā. Ar šo iespēju vismaz nopietni jārēķinās.

KAMĒR FRONTĒ CĪNĀS, VIETNAMIEŠI AIZMUGURĒ DZĒR UN DEJO

Pa „gaisa tiltu" uz Vietnamu jau nosūtīti 4000 amerikāņu karavīri no paredzētā 10.500 vīru kopskaita, kuŗu Pentagons apsolījis ģen. Vestmorlendam „drošībai", bet otri 4000 atrodas ceļā. Jaunos rezerves spēkus tūlīt iesaistīs Kesanas un Saigonas cīņās, apdraudētajā ziemeļu frontē.

Kamēr ASV karaspēks Dienvidvietnamā tuvojas noteiktajam 525.000 vīru skaitam, prezidents Tjū paziņojis, ka pašu dienvidvietnamiešu karavīri no apdraudētajām pilsētām varēs atkal atgriezties „pacīnīties" lauku apgabalos. Viņš aicināja dienvidvietnamiešus būt stipriem valsts kritiskajā brīdī.

Izrādās, ka dienvidvietnamieši „stiprinājušies" nakts klubos un deju zālēs līdz janvāŗa beigām. Tikai pēc komūnistu lielās ofensīvas izpriecu vietas ar kaŗa laika dekrētu slēgtas. Tjū tagad paziņojis tautai, ka valdība šo aizliegumu turpinās.

Tai pašā laikā 40.000 ziemeļvietnamiešu cenšas iznīcināt ASV „cietoksni" Kesanā, kuŗa par savu dzīvību cīnās 5000 ieslēgtie amerikāņu flotes kājnieki un dažī simti dienvidvietnamiešu. Komūnisti ielenktos pretiniekus nepārtraukti bombardē ar artilēriju, raķetēm un mortara uguni, kas nogulusies pār cietoksni 100 kārtās. Sakarā ar jauno rīkojumu amerikāņi savus skaitliskos zaudējumus vairs nepaziņos, bet apmierināsies ar vispārējo kauju vērtējumu: piemēram, postījumi un zaudējumi ir viegli', „ienaidnieks darīja visu, lai salauztu mūsu varonīgo pretestību, bet pats cieta milzīgus cilvēku un materiālu zaudējumus" u. t. t.

Amerikāņu B-52 tipa bumbveži, kas katrs spēj nest 30 tonnu eksplozīvās vielas, nemitīgi bombardē komūnistu pozicijas un transporta kolonnas.

MASKAVAI RŪPES, KA PASAULES KOMŪNISTI „GLOBĀLAJĀ KONFERENCĒ" NEPALAIŽ MUTI

Komūnistu partijas konferencē Budapeštā Kremļa pārstāvji visu laiku spieda uz „globālo konferenci", kuŗu iecerējuši šīgada decembrī Maskavā, lai Kremļa paspārnē pievaldītu vismaz savu satelītvalstu komūnistus, atrunājot no separātām tendencēm un iedzenot lielāku bijību pret Maskavas politisko monopolu. Pēc Rumānijas delegācijas demonstratīvās Budapeštas mītiņa atstāšanas delegāti bija vieglāk pierunājami piekrist konferencei Maskavā. Principā visi tai gandrīz arī piekrituši, bet domstarpības radušās par „globālās" procedūru. Maskavai rūpes, lai rudens konferencē delegāti, kas saplūdīs no visām pasaules valstīm, nejustos pārāk demokratiski un nesarunātu tādas lietas, kuŗas Kremļa kungiem nepatiktu dzirdēt. Krievu komūnisti pieradināti visās sanāksmēs tikai aplaudēt un vienbalsīgi piekrist tam, kas tiem pavēlēts. Tagad arī tie varētu iespaidoties no rietumvalstu komūnistu valjības, ja tādu pieļautu „globālajā konferencē". Katrā ziņā Maskavas konferencei būs jāizšķiras, vai saglabāt komūnistu kustībā vēl palikušo vienību, vai arī pieņemt principiālo norobežošanos no sarkanās Ķīnas, kuŗa ir lielākā Maskavas sāncense par komūnistu centru.

ROKA ROKU MAZGĀ, ABAS MELNAS

Kontroversālā vācu rakstnieka Hochhuta lugā „Karavīri", kuŗu pašreiz izrāda Toronto angļu valodas pirmuzvedumā, autors vaino britu premjēru Vinstonu Čērčilu poļu ģenerāļa Sikorska nogalināšanā 1943. gadā, bet īstais šīs traģēdijas izraisītājs bija Staļins, kuŗam tai laikā izdabāja ne tikai ASV prezidents Franklins Rūzvelts, bet arī Čērčills.

Staļins: „Nemuldi uz skatuves, Sikorska lietā mēs abi strādājām uz vienu roku!" Ed. Kelša Karikatura

Mūsu mīļā meita
Hilda Imanta Palmers
dz. ENGELS
Dzimusi 1927. gada 16. novembrī Skrundā,
pēkšņi aizgājusi mūžībā 1968. gada 29. februārī.

Gan mīlestībā klusi
Par tevi as'ras birst.
Ko sirds ir zaudējusi,
To tā vairs neaizmirst.

Viņu mīļi sirdī paturēs
TĒVS, MĀTE, DĒLI UN MĀSA AR ĢIMENI

Aizsaukts mūžībā mūsu radinieks un draugs
Kārlis Kirss
dzimis 1892. gada 23. novembrī,
miris 1968. gada 5. martā.

Piemiņā paturēs
CINOVSKU ĢIMENE UN
H. VEGENERS

AKTUĀLAIS ĪSUMĀ

★ Bijušais Ontario tiesas palātas galvenais tiesnesis Džēms Č. Makrūers savā iesniegumā Ontario parlamentam norāda, ka, 4 gadus pētot provinces pilsoņu tiesības, atklājušies daudzi satriecoši gadījumi, kad ar provinces likumiem rupji aizkartas pilsoņu civiltiesības. Viņš ieteic izstrādāt noteikumus ciešākai policijas kontrolei, pilnā apmērā pārveidot īpašumu atsavināšanas procedūru, jo ar pašreizējiem likumiem pārkāpj individa civiltiesības, kā arī izstrādāt stāvokļus lielākai valdības iestāžu kontrolei. Makrūers arī vēlas kompensācijas nodrošināšanu pilsoņiem, kas cietuši, palīdzot policijai, un efektīvāku tiesu sistēmu. Kā zināms, provinces valdība vairākus no šiem ieteikumiem jau apsvērusi savas darbības līdzšinējā gaitā.

★ No drukas kļūdu velniņa nedarbiem nav pasargāts arī Kanadas ārlietu resors. Ārlietu departaments sarkdams paskaidrojis, ka izdevumā „Kanadas pārstāvji ārzemēs" ieviesusies „rakstības kļūda" — M. J. E. Tibō neesot vis Kanadas sūtnis Gabonā, bet tikai „paredzētais sūtnis" šai mazajā Āfrikas valstiņā. Ministru prezidents Pīrsons Tibō bez tam noteicis nepieteikties pie Gabonas valdības, jo franču bijušās kolonijas sūtnis Kanadā savus akreditēšanās dokumentus Otavā nebija iesniedzis, toties ielūdzis Kvebekas valdību piedalīties starptautiskā sanāksmē Gabonā... Kvebekas politiskajās aprindās spriež, ka Gabonas piemēram sekos Francija. Sanāksmes, kuŗās piedalās agrāko franču koloniju pārstāvji un franču valdības locekļi, notiek ik pa 4 mēnešiem. Iespējams, ka Francija aicinās tieši Kvebeku sūtīt pārstāvi nākošajā sanāksmē, ignorējot federālo valdību.

★ No 8. februārī Toronto iekārtotās hipiju mājas jau 7 iemītnieki uzņemti pilsētas psihiatriskajā slimnīcā un 4 ārstēti ambulatoriski. Slimnīcas pārvaldnieks Dr. Pauls Kristijs izteicies, ka pagājušajā gadā psihiatrisku ārstēšanu saņēmuši caurmērā 4 „puķu bērni" mēnesī. Viņi ierodas slimnīcā apreibuši, visvairāk LSD, metedrina, mazāk STP un barbiturātu varā, apmēram 10 dienu laikā tiek „atžilbināti" un tālāk viņus ārstē ambulatoriski. Ārstēšanas gaitā parasti ikvienam atklāj psiholoģiskas un socioloģiskas dabas gara traucējumus, dažiem pat latentas psihozes un psihoneurozes. Dr. Kristijs uzsver, ka šos gara traucējumus nevar novērst izvairīšanās no problēmām ar spēcīgu ķimikāliju lietošanu, bet vienīgi indivīda aktīva pašdarbība un piepūle. Viņa novērojumi liecinājuši, ka šie jaunieši cieš visvairāk no chroniskas depresijas, „identitātes" problēmām un emociju „bada" ģimenes izrušo saišu dēļ. Šos apstākļus izmanto antisabiedriski elementi un narkotiku piegādātāji, kuŗiem sakari ar starptautiskajiem narkotiku kontrabandistiem.

★ Federālais pārtikas vielu un drogu departaments sācis pārbaudes par lauksaimniecībā lietojamo kukaiņu apkarošanas līdzekļu iedarbību uz cilvēku organismu. Par „izmēģinājumu trusīšiem" pieteikušies Kingstonas pārmācības nama iemītnieki. Pētīs, kā cilvēka organisms pārvērš un izvada lauksaimniecības ražojumos atrodamās kukaiņu apkarošanas līdzekļu nogulsnes. Brīvprātīgajiem palīgiem katrā laikā atļauts pārtraukt piedalīšanos izmēģinājumos.